

Sunu

İSMAİL YILDIZ
ismailyildiz@hotmail.com

Sevgili Okuyucularım,

Alanya, Selçuklu Sultanı Büyük devlet adamı Alaeddin Keykubat'ın 1221 yılındaki fethi ile birlikte Türk kültürünün harman olduğu bir yerdir. Türkmen Oğuzların burayı vatan tutmasının yanında, Büyük Sultan Keykubat'ın kışlık başkent yapması bir daha önemliydi. Orta Asya'dan ve Horasan'dan kopup gelen Türk boyları; dilimizi, yaşam tarzımızı, kültürümüzü, folklorumuzu bir aşk halinde bağlandıkları bu topraklara kazıdılar.

Şimdiye kadar birçok kültürel yayınlar ve çabalar olmuştur. Özellikle Alanya kültür sanat ve turizm vakfının seminer ve dergi yayınlarını anmadan geçemeyiz. Ancak çevremizde gittikçe zenginleşen edebiyat, folklor, kültür, sanat, araştırma ve turizm yaşamımıza ayna tutacak bir yayına süratle ihtiyaç olduğuna düşündük.

25 yıldır göç alan yöremizde sosyal ve kültürel hayatımız hızla değişmektedir. Nüfusu beş yüz binleri bulan Alanya merkezli yöremiz, yerli ve yabancıların vazgeçilmezi haline gelmiştir. Şimdiye kadar geçmişten geleceğe fikir ve kültür zenginliklerimizi genç kuşaklara ulaştırmayı amaç bildik. Vakfımız, yirmi yıla varan kültür hizmetine bu dergi ile yeni bir hız vermiş olacaktır.

Kültürel ve milli ilişkilerimizi, bağlarımızı "Devam ederek değişmek, değişerek devam etmek" ilkesi ile günümüzle bütünleştiriyoruz. Dün ile bugünü, tarihsel bir bütünlüğü işaret etmesi açısından dergimizin adını "ALÂİYE" koyduk. Bu dergi, Alanya'da gelişen edebiyat ve fikir hayatının, kalem erbabının, yazar ve şairlerinin yayın ihtiyacını karşılayacaktır. Eksikliği iyice sezilen bir boşluğu dolduracak ve meraklılarına açık ortamlar hazırlayacaktır.

Alâiye, bir edebiyat, kültür, sanat, araştırma ve folklor dergisidir. Gönüllülerin Alanyalılarına bir kültür hizmetidir. Hiçbir politik ve parasal endişesi, amacı yoktur. Dergimiz, düşünen, araştıran, okuyan, yazan tüm gönüllere açıktır.

Yine dergimiz yaşamın içinden değer ifade eden kesitler, tesbitler sunacaktır. Hızla değişen, değişirken kaybolmakta olan üretilmiş sözlü düşünce ürünlerinin ve yaşanan anıların ölümsüzleşmesine yardımcı olacak, gelecek kuşaklara armağan edecektir.

Edebiyatı, şiiri, tarihi, folkloru, sanatı sevenler; bu derginin her sayısında kendinizi bulacaksınız. Dergimizin yalnız basımı ve yaşaması için sizden abone olmanızı ve abone yapmanızı bekliyoruz.

Edebiyatı, dilimizi, kültürümüzü, tarihimizi, insanları sevenleri biz de seviyoruz.

Saygılarımla...

ALÂİYE

EDEBİYAT-KÜLTÜR-FOLKLOR-SANAT-TARİH VE TURİZM DERGİSİ

İMTİYAZ SAHİBİ:



Alanya Kültür-Sanat ve Turizm Vakfı
(ALSAV)

Adına: Faruk Koçak

Genel Yayın Yönetmeni:

İSMAİL YILDIZ

Yayın Kurulu:

FARUK KOÇAK

İSMAİL YILDIZ

AHMET OLGUN

OĞUZ KORUM

Hukuk Danışmanı:

Av. Hakan OLGUN

Yönetim ve Dağıtım Yeri:

Alanya Kültür-Sanat ve Turizm Vakfı
(ALSAV)

Tel ve Faks: 0242 5191910

E mail Adresi:

alanyaalsav@hotmail.com

Haberleşme Adresi:

Alanya Kültür-Sanat ve Turizm Vakfı
(ALSAV)

Şekerhane Mah. Şevket Tokuş Cad.

Yunus Gücü Sok. No:18/A - ALANYA

Abone Şartları:

Yurt İçi Yıllık:40 TL.

Öğretmen-Öğrenci:25 TL.

Baskı:

HÜR OFSET

Y. Matbaacılar Sitesi Yazar Cad.

10453. Sk. No:1 Karatay/KONYA

Tel: 0332 342 07 89

T.C. Kültür Bakanlığı Sertifika No:22425

KASIM - 2012



İçindekiler

ZAMAN TÜNELİ

- KARABUYNUZLAR KÖYÜNDEN ÇATALCA'YA
İsmail YILDIZ

ÇATALCA ŞEHİTLERİNE

İsmail Yıldız

ŞİRE YELKEN

- BEN SUSAMAM BÖYLE BİLİNSİN
Fikret Yılmaz ÇAVDAR
- ALANYA'M
Ahmet OLGUN
- YİĞİT
Orhan UĞURLU

TARİHTE 100.YILLAR

- BALKAN SAVAŞLARI
Oğuz Korum

AD BİLİMİ

- ALANYA ANSİKLOPEDİSİ
- ALİ KÖPRÜSÜ
Aynur SERT

ALÂİYECE

- ALANYA KÜLTÜRÜNDE ÖZLÜ SÖZLER VE LAEDRİLER
Mehmet Nuri GÖNÜLLÜ

EĞİTİM YOLUNDA

- TÜRK HARFLERİNİ OKUR YAZAR
Ahmet Olgun

ARAŞTIRDIK- YAZDIK

- YENİ BİR ALANYA TÜRKÜSÜ
GİĞİ YAYLASINDA YAYLAYAMADIM
İSMAİL YILDIZ

ÖYKÜ DÜNYAMIZ

- ÇOCUK TUTKUSU
Ahmet OLGUN

HALKBİLİM-FOKLOR

- KARABUYNUZLAR'DA İKİ YÖRÜK OYUNU
Murat ERGİN

KÜLTÜRÜMÜZE AYNA

- ALANYA'DA AHİLİK KÜLTÜRÜNÜN İZLERİ
Ali Rıza GÖNÜLLÜ

AKDENİZ'DE SANAT

Düzenleyen : BİLGE

ALÂİYELİ KAYGUSUZ

- ALANYALI KAYGUSUZ'A
İsmail YILDIZ
- ALÂİYELİ KAYGUSUZ ABDAL
Prof Dr. Abdurrahman GÜZEL

BİRAZ DA GÜLELİM

- KURBAĞALARI CANLI ZANNEDİYOR
Ahmet OLGUN
- ATATÜRK'Ü BİLMİYEN ÖĞRETMEN OLAMAZ
- YA ARABAYI ÇALARLARSA

KONUK ŞAIRLERİMİZ

- DİL GÜZEL
Fikret ÜNAL Sarıkamış Doğumlu
- CAN KARDEŞİM HAŞİM BEY
Mustafa ERTAŞ

BAKIŞ AÇISI

- YUNAN DEĞİL ANADOLU UYGARLIĞI
Arkeolog Prof. Dr. Fahri Işık
- MİMAR GÖZÜYLE YÖRÜK MÜZESİ
Mimar Havva Yıldız

GÖNÜL TELİMİZDEN

- İsrafil ATICI
- DAHA SENDEN GAYRİ
Aşık Ruhsati-Sivas
- KAVUŞMAK UMUDU
Mehmet ÖZEREN

HABERMİZ VAR

Alâiye Dergisi

Zaman Tüneli



İSMAİL YILDIZ

Karabuynuzlar Köyünden Çatalca'ya

Yıl 1912. Avrupa ülkeleri hasta adam denen Osmanlı İmparatorluğu üzerine yüklendikçe yükleniyor. Balkan devletlerini kıskırtarak üzerimize çullanıyordu.

Balkan savaşı başlamıştı. Seferberlik hızlanmış, ülkemiz savunulacaktı. O tarihe kadar bedelli askerlik söz konusu idi. Asker yetersizliği nedeni ile Bedelli askerlik kaldırıldı, Anadolu'dan Trakya'ya asker sevkedilecekti. 45 yaşına kadar erkeklerin hepsinin askere alınması hakkında seferberlik yasası çıkmıştı. Dedem Yusuf Kahya'nın Osman (Oçan Osman) üçüncü kez askere çağrıldı. Uğursuz 1912 yılının ilkbahar aylarının başıydı.

Dedem, bir gün önce, akşam namazı için yine abdestini aldı. Çok sevdiği eşi Marazlı Eminesi'ni yanına çağırdı:

-Marazlı Kızı!.. Şöyle yanıma gel bakalım.

Ebem Marazlı Eminesi, hemen anlamıştı ne için çağrıldığını, bilmezlikten geldi:

-Ne oldu Osman?

-Seccadeyi ser bakalım.

Ocaklıkta ateş kor halinde alevlenmiş, ocak çevresinde altı çocuğu çember yapmıştı. Bir gün sonra babalarının harbe gideceğini yalnızca 11 yaşındaki babam Yusuf ile 16 yaşındaki büyük oğlu Mustafa biliyordu.

-Seccade zaten serili, dedi ninem.

-Askerlik için iki kere bedel ödedim. Üçüncüsü gelip çattı. Artık askere gideceğim.

-Ne yapalım Osman çaremiz var mı?

-Ben de onu söylüyorum. Allah'ın emri. Harbe gireceğiz, vatan için şehit olmak da var. Belki bir daha dönemem.

Ebem Marazlı Eminesi'nin gözlerinden yaşlar süzölmeye başladı. Ananın hıçkırıkları, okuduğu Alanya'daki medreseden babasını uğurlamaya gelen Mustafa ve küçük Yusuf'u rahatsız etti. Kuburcaklandılar. Mustafa'nın aklı her şeye eriyor ve babası için dua edip, Kur'an okuyordu. Anneleri altı çocuğu göstererek:

-Bu yetimler!..

-Belki bu yetimlerin yüzü suyu hürmetine... Bunlar önce Allah'a emanet, sonra sana, dedi ve namaza durdu. Akşam namazının ardından, Tanrı için şükür namazını kıldı. Sesli olarak uzun bir duaya başladı:

-Vatanımızı koru Allahım, Devlet-i Osmaniyemizi güçlü kıl, yetimlerimi bağışla, eşim Emine'ye sabır ihsan et Tanrım... diyerek bitirdi. Eşi de aynı duaları tekrarlayarak "amin" dediler. Küçük yavruları alışkın olmadıkları bu durumu kaygılı yüzlerle izlediler.

O akşam, evleri asker uğurlamaya gelenlerle dolup taşı, hüznle karışık çok duygulu anlar yaşandı. Ağlaşan kadınlar çoğunlukta idi. Çeşitli askerlik söylentileri anlatıldı.

Dedem Osman ve kardeşinin oğlu Karabıyık, Alâiye Redif Taburuna katılmak üzere, sekiz kişi ile birlikte kurbanlar kesilerek köyden uğurlandılar. Büyük bir savaşa katılmak üzere cepheye giderken, eşinden dostundan, çok sevdiği çocuklarından, topraklarından koparılması ne demektir. Anlatılması bile mümkün değildi.

Asker çantasını arkasına geçirmiş, terkine almıştı. Köyün ortasındaki evinin önünde, önce en küçük çocuğu iki yaşındaki kızı Ayşe'yi, sonra sırasıyla Fatma, Mehmet, Durali ve arkasından henüz 10 yaşındaki babamı kucaklayıp öptü. Gözlerinden yaşlar bulgur gibi dökölüyor, gizleme çabaları işe yaramıyordu. Son olarak 15 yaşındaki Alanya'da medresede okuyan en büyük oğlu Mustafa'yı kucakladı, yanaklarından öptü:

- Kardeşlerini ve anneni sana emanet ediyorum, dualarını esirgeme, dedi.

Mustafa ne yapacağını şaşırılmış halde, ağlamamaya başladı. Şimdiki Kadınların ağlamaları çocukların bağrıışmalarına karışıyordu. Başlar öne eğilmiş, hüznü bir uğurlamaya dualarla eşlik ediliyordu. En sonunda, elindeki mendille gözyaşlarını bir daha sildi ve üstün bir cesaret gösterisi ile kendini toplayarak bir hamle yaptı. Karısı Marazlı Emine'sine dönerek:

-Hakkını helâl et, çocuklar sana emanet, diyebildi. Bir daha arkasına bakamadı. Eşi arkasından elindeki bir güğüm suyu boşalttı:

-Bütün haklarım helal olsun, Allah selamet versin, dedi.

Herkes ağlıyordu. Yörükler, şimdiye kadar böyle acıyla karışık, hüznü bir asker uğurlaması görmemişlerdi. Böyle bir arada çok askeri göndermemişlerdi. Askere gidenlerin sırtlarındaki asker çantaları bir o tarafa bir bu tarafa savruluyordu. Geleceğe ait endişeler korkuyu, korkular ümitsizliği besliyordu. Vatanın tehlike altında olması, Pay-ı Tahtın düşman tehdidi altında kalması, Akdeniz Yörüklerini hareketlendirmişti. Osmanlının tehlikede oluşu kadar evlerin başsız ve çoğu kundakta olan bebek yaştaki çocukların sahipsiz kalışı obayı temelli sarsmıştı. Karabuynuzlar köyünden dedem Osman ve kardeşinin oğlu Karabıyık'tan başka 8 kişiden her biri evli ve çor çocuk sahibiydiler, çoğu 35-40 yaşına gelmişlerdi. Sabırlar, Çakallar, Okurcalar, Boztepe, Karakaya, Odaöğü, Avsallar, Akdam, Türkler, Payallar... gibi komşu köylerden birçok asker adayı sahilde birleştiler.

Askerlerin çoğu yaya, bir kısmı da kendi atlarıyla Alâiye Redif Taburuna katılmak üzere yola koyulmuşlardı. Parası olanlar Antalya'ya kadar gitmek üzere kayıklarla yola çıktılar. Yolda yorulanlar, binit atı bile kiralamışlardı. Antalya'da birliğe katılan askerler, çoğu yaya olarak Burdur'a ve Konya'ya oradan da trenle İstanbul'a (Pay-ı tahta) vardılar.

Üç ay sonra dedem Osman'dan bir mektup geldi. Ehem dahil köydeki bütün asker eşleri ve akrabaları büyük bir sevinç içinde toplanmışlardı. Ama mektubu okuyacak bir adam bulamamışlar. Köyde okuyan kimse yok, Osman dedemin oğlu amcam Mustafa

uzakta. Henüz Alanya'da medresede okuyor, köyde değil. İki gün sonra, Alanya'dan gelen bir misafire okutmuşlar. "Asker cephesinde işler kötü, Bulgar'la harp sürüyor. Biz İstanbul'da eğitimdeyiz. Çok zor. Yaşımız eğitimi kaldırmıyor. Yakında bizi de cepheye süreceklermiş. Çok hızlı ve alelusul bir talim yapıyoruz. Tüfek atmasını öğretiyorlar. Enver Paşa bizi teftişe geldi. Öncelikle çok sevgili çocuklarımı hasretle öpüyorum, köye selam. Hayırlısı." diye yazmış.

Savaş birden kızışıyor. Çatalca'daki harp karargâhına hareket başlıyor. O tarihlerde bir vilayet ve sancağın askerleri aynı tabur içinde örgütlenmiş. Alâiye askerleri de Alâiye Redif Taburu olarak düzenlenmiş. Yeterli bir askerlik ve harp eğitimi görmeden, uzun, yorucu bir yolculuktan sonra Çatalca sırtlarındaki tepelerin güneyinde Osmanlı ordusunun harp nizamına girdiler. Ordumuzun savunma cephesi, Dağyenice köyü yakınında doğudan batıya doğru sıralanmış tepeler üzerinde konuşlandırılmıştı. Çok geniş bir alanda her tepe üzerinde istihkamlar, kurganlar, ve siperler kurulmuş, toplar yerleştirilmişti. Karadeniz tarafından taarruz eden Bulgar ordusu ile kıyasıya bir çarpışma vardı. Ancak gece olması nedeni ile sıcak çatışma durmuştu.

1912 Kasım ayı Türkün kara günü. Alaiye Taburu, 9. Tümenin ihtiyat kuvvetleri arasına alındı. 11 Kasım 1912 akşamı, Dağyenice Köyünün kuzeyindeki ileri tabyanın önündeki mevzileri işgal etti. Böylece bağlı olduğu 9. Tümenin savunma bölgesinin en kritik yerindeydi.

Alaiye Taburu, buraya o gece getirilip acele yerleştirilmiş, sağ ve solundaki birliklerle gerektiği



bir şekilde irtibat, haberleşme ve keşif yapılmamıştı. Taburun karşısında olan Bulgar kuvvetleri ile kendisinden önde bulunan Türk birlikleri hakkında yeterli bilgiler verilmemişti. 3. Kolordu savunma bölgesi, 17 Kasım gecesi Mahmut Muhtar Paşa'nın harp karargâhı subaylarınca gezilmiş, yerleşme ve irtibat işleri gözden geçirilmişti. Fakat 9. Tümen yetkilileri, o gece bu görevleri titizlikle ve yeterince yapamamışlar ve ihmal etmişlerdi.

Yeterli eğitim görmeden, cepheye ve en tehlikeli yere sürülen taburun subay ve eratı burada aldığı görevin önemini kavrayamamıştı. Tehlikesiz, emin ve rahat bir yerdeymiş gibi davranmıştır. Bulgar kuvvetleri için, yeterli ileri kol ve emniyet birlikleri bile göndermeden tam istirahata geçirilmişlerdir. Uzaklardan yorgun argın gelen birlik, bitkin bir halde uykuya dalmıştır. Önde bulunan nöbetçiler de uyumuş olduğu için gece Bulgar kuvvetlerinin ani baskını ile karşılaşmışlardır.

1. Bulgar Taburu, önce Alâiye Taburunun önde bulunan 1. ve 3. bölüklerini süngülediler. Siperlerdeki derin uykusundan uyanan Alâiyeliler arasında diş diş, göze göz ve göğüs göğüse korkunç bir süngü savaşı başladı. Her iki taraftan da çok sayıda ölümler ve yaralılar vardı. Tarihimizde Çatalca savaşı kadar böyle yakından bir süngü savaşı görülmemiştir. Öyle ki, Türk ve Bulgar askerleri karşılıklı birbirini süngülemiş ve her iki askerin göğüslerinde süngü çakılı vaziyette kucak kucak olarak ölü bulunmuşlardır.

İşte burada, siperlerde dedem Yusuf Kâhya'nın Osman ve Ağabeyinin oğlu Karabıyık Mustafa, gökçe Mehmet yan yana savaşmışlardır. 17 Kasım 1912 gecesi, Bulgar baskınında Dedem Osman şehit düşerken yanındaki yeğenine son sözü:

-Amcam, ben şehit düştüm. Hakkını helal et, demek oldu.

Yeğeni Karabıyık Mustafa:

- Ben de yaralandım, helal olsun diyebilirdi.

Gerçekten Karabıyık da süngülenmişti. Karabıyık Mustafa, bana o cephede yaşadıklarını ve gördüklerini şöyle anlatıyor:

“Gündüzünde cepheye yapılan sevkiyat çok yorucu olmuştu. Gündüz ordumuz Bulgar tarafına büyük bir zaiyat vermiş. 17 Kasım akşamı cephe ilerisine Alâiye taburunu yerleştirdiler. İstirahat emri verilmişti. Gece siperlerimizde Bulgarların baskınına uğradık. Yanımda Alayyalılar çok şehit verdi. Amcamın oğlu Deden Osman hemen sağ yanımda şehit oldu. Beni de süngülediler. Yaralı halde iken belki genç olduğum için, yanımdaki ölümleri üzerime çektim. Ama arkadan gelen tüm Bulgar askerleri, yerlerde yatan ölümleri bile süngüleyip geçiyorlardı. Üstüme şehitleri çektiğim halde beni de çok kere süngülediler.”

Ertesi gün, 12 yerinden süngü yarası almış ve baygın halde bulunan Karabıyık, çadırda tedaviye

alınmıştı. 17-18 Kasım 1912 o uğursuz gecede hemen hemen bütün tabur ve Alanyalılar, 157 kişi şehit olmuşlardı. Bu imha savaşında cephe önünde hiç kurulan olmamıştı. Yalnız Karabuynuzlar köyünden 7 şehit verilmişti.

17-18 Kasım 1912 gecesi Çatalca Alaiye Taburunda yalnız bizim köyden yani Karabuynuzlar'dan 7 kişi şehit düştü. Yusuf Kâhya'nın oğlu Osman (Yağır Oçan), Gök Veli (Yusuf Kılınç'ın Babası), Çilek Ali (Gıroğlan Mehmet oğlu), Ahmediye (Çetiner), Sivri Hüseyin, Hacı Mustul (Uysal) ve Eyüp (Erdoğan).

Balkan Savaşı, sona erdikten sonra köye dedemin şehit haberi (jurnal) gelmişti. Evimizin önünde “yas ağlama şöleni” yapılmış. Köyde adeta 18 yaşın üzerinde hiç erkek kalmamıştı. Gelinler, kızlar, kadınlar halka şeklinde toplanarak günlerce yakım yakmışlardı. Yas tutmuşlardı. Diğer tarafta, yemek kazanları kaynıyor ve gelenlere yemek veriliyordu. Ebem Marazlı Emine'si, sevgili eşi ve evinin direği dedem Osman'ı şehit vermiş, Tanrı'nın katına göndermişti. Ama 6 küçük yetimle desteksiz kala kalmıştı. 2 yıl sonra 1914 Aralık ayında en büyük oğlu Teğmen Mustafa'yı da 18 yaşında şehit vereceğini hiç bilmiyordu.

Bütün Alanya yasa bürünmüş, gözyaşı döküyordu.

2005 yılında eşim Radife, kızlarım Duygu, Havva ve Bilge ile birlikte özel arabamla bir geziye çıktık. Eskişehir'den başlayan tarihsel ve kültürel gezimiz Osmanlı Devleti'nin kurulduğu Söğüt ilçesinden, Bursa, Çanakkele ve Çatalca Balkan savaşının yapıldığı Dağyenice sırtlarına uzandık. Yanımızdaki fotoğraf makinesi ve kameralarla savaşın geçtiği yerleri kayıtlara aldık. Boğuşmanın ve can pazarının sanki bütün hengâmenin izlerini görür gibi oldum. İç sızılarımızı yüreğimize akıtarak, dedemin şehit düştüğü siperleri kızarımla birlikte gezdik. Türk askerinin Dağyenice sırtlarındaki kurganları ve topların konduğu istihkâmları, askerlerin ölüm ile hayat arasındaki ince çizgide gidip gelen sabır taşının duvarlara yansımış olan izlerini gördüm.

Dedemin yeğeni Karabıyık, sık sık bize de gösterdiği 12 süngü yarasıyla gazi olarak köye dönmüştü. Cepheye düşmana karşı dirsek dirseğe birlikte çarpışan ve şehit düşen dedem Osman ile ilgili hikâyeleri ondan dinledim. 101 sene ömür süren Gazimiz, ölünceye kadar bu süngü yaralarını vücudunda taşıdı. Hiç bir zaman devletten maaş istemedi. Yine ölünceye kadar, her yıl yaylada – sahilde, göç yolunda nerede rast gelirse, 17 Kasım gününde mutlaka bir mevlit okutur, halka yemek verirdi. Köye gelen konukları ağırlardı.

Bütün şehit ve gazilerimizi 100. Yılda rahmetle anıyorum, Allah mekânlarını cennet yapsın diyorum.



İSMAİL YILDIZ

YIL 1912:

Balkan şehirleri elden gitmişti bir bir,
Sultan şehri Edirne son kalemizdir.

Balkanlar ayakta, Bulgarlar savaştaydı,
Ordularımız zayıf, milletimiz yastaydı.

Alâiye Taburu:

Yorgun argın uzaklardan gelmişlerdi,
Hesap etmeden, uykuya dalmışlardı.

17 Kasım, Türk uğursuz günündeydi,
Tabur uykuda, kefere düğünündeydi.

Çatalca, o şafakta kıpkızıl kana boyandı,
Ordumuz derin uykudan çok geç uyandı.

Alâiye Taburu Bulgarla çarpışıyordu,
Gökyüzünde süngüler uçuşuyordu.

Göğüs göğüse bir süngü savaşıydı bu,
Bulgarla Türk'ün son kargaşasıydı bu.

Hepsi, süngü darbesiyle sipere düştüler;
Yalnız Karabuynuzlar'dan 7 şehittiler.

Dedem Osman, süngü yedi on yerinden;
Ninem toprağa düştü derin kederinden.

Çatalca sırtları seller gibi kana bulandı,
Alanya'da nice yetimlerin yüreği yandı.

Alâiyeliler, o topraklarda anıtlastılar;
Teker teker düşerek cennete ulaştılar;
Ve Allah'la kucaklastılar.

Ağustos-2005-Çatalca



Şiire Yelken



Fikret Yılmaz ÇAVDAR

BEN SUSAMAM BÖYLE BİLİNSİN

İnsan doğrudan saparsa,
Ben susamam böyle bilinsin.
Ne zaman yanlış yaparsa,
Ben susamam böyle bilinsin.

Doğrulara varmak için,
Yaraları sarmak için,
İnsanı uyarmak için,
Ben susamam böyle bilinsin.

Görse kötülüğü gözüm,
İsyan eder buna özüm,
Varsa söylenecek sözüm,
Ben susamam böyle bilinsin.

Kötüler yuva yıkarsa,
Mazluma kurşun sıkarsa,
İnsanlar yoldan çıkarsa,
Ben susamam böyle bilinsin.

Katil kahraman olursa,
Dönekler alkış alırsa,
Meydan kalleşe kalırsa,
Ben susamam böyle bilinsin.

Yenilirse akli selim,
Batılı silmezse ilim,
Dayanamam durmaz dilim,
Ben susamam böyle bilinsin.

Zorluklardan yakınmadan,
Sözlerimi sakınmadan,
Söylerim hiç çekinmeden,
Ben susamam böyle bilinsin.

Namerde esir olsam da,
Binlerce tehdit alsam da,
Yalnız başıma kalsam da,
Ben susamam böyle bilinsin.

Susturamaz kimse bence,
Ne baskılar ne işkence,
Doğrasalar ince inci,
Ben susamam böyle bilinsin.

Parçalansa dilim dilim,
Tutmasa ayağım elim,
Kurusu da ağzım dilim,
Ben susamam böyle bilinsin.

Ben susamam böyle bilinsin
Yılmaz'ım çeksem çile,
Bunlar gelmez asla dile,
Korkutamaz ölüm bile,
Ben susamam böyle bilinsin

ALANYA'M

Atalar yadigarısın sen bize,
Sana sahip çıkarız biz Alanya'm
Her milletten gelirler seni geze
Hepimiz severiz, seni Alanya'm.

Tarihin Selçukluları anlatır.
Bağrında nice Türk yiğidi yatır.
Aşkına yazıldı, binlerce satır.
Yazmaya değersin, yine Alanya'm

Kalene çıkıp, baksam üsten sana,
İçim açılır, sevinç verir bana.
Dön bir de Kleopatra plajına.
Doyum olmaz, bir türlü Alanya'm

Burçlarına al bayrağı dikeyim.
Kızıl Kule'ne uzaktan bakayım.
Tersanende bir gün gemi yapayım.
O zamanı, bekliyorum Alanya'm.

Çok büyüdün, turizm kenti oldun.
Turistleri sevdin, onlarla doldun.
Hızlı oldun, medeniyete daldın.
Seni herkes özler, yeşil Alanya'm.

Ahmet OLGUN

Denizini gören ,bayılır koşar.
Motellerinde yer ,eğlenir coşar.
Dim çayında bir gün, gönlünce yaşar.
Gören herkes sever ,seni Alanya'm.

Doğan tarihin ile kucaklaşmış.
Ünün yundun sınırlarını aşmış.
Adın çok çeşitli dillere düşmüş.
Sen her dile yakışırısın, Alanya'm.

Şöyle gezelim bir de Gülevşen'i,
Dim mağarası da daha çok yeni,
Güneş batarken, sanki kızıl sini.
Sahilinde aşk başkadır, Alanya'm.

Dünya kenti yapmaya antlar içtik,
Parkeler döşedik, çiçekler saçtık,
Senin için kardeş şehirler seçtik,
Adını kalplere yazdık Alanya'm.

Ahmet Olgun, çok sevdalidir sana,
Sende olmak huzur verir insana
Yazın bir çıksam Türbel'nas yaylana
Sana da doyulmuyor ki, Alanya'm.

Orhan UĞURLU

YİĞİT

Bir yiğit doğar...
Acılar emzirir,
Hâdiselerin girdabında gelişir.
Hâkimiyet büyütür,
Kör düğümleri çözer.
Kaderlerin kaderinde,
Büyük rol oynar.
O bir ışık,
O bir ufuk,
O bir sükûnet limanıdır.
Has yürekler O'nu derinden tanır.

21.01.2004- ALANYA

Oğuz KORUM

BALKAN SAVAŞLARI



Yaralı Osmanlı Askerleri

Osmanlı Devletinin Balkanlar'daki 4 devlete karşı 1912-1913'de yaptığı savaşlardır. Bilindiği gibi, Avrupa Devletleri, Türkler'in 1071 yılında Anadolu kapılarından içeri girdikleri tarihten itibaren Haçlı seferlerini başlattılar. 1176 tarihinde Miryokefolon (Sandıklı) savaşında Türkler tarafından kesin olarak mağlup edilmelerine rağmen, Türkler'e karşı haçlı savaşları hiç bitmedi.

1356 yılında Türkler Gelibolu'dan Çanakkale boğazını geçerek ilk kez Avrupa topraklarına bastı. İstanbul'un fethinden sonra Balkanlar'a yerleşmelerini Avrupa hiçbir zaman kabullenemedi. Avrupa, asırlarca savaşlar ve seferleri düzenleyerek, Viyana kapılarına kadar dayanan Osmanlı'yı durdurmak istemiş, başaramamıştı.

Avrupa'daki hızlı yenileşme ve gelişmelere

ayak uydurmaya çalışan Osmanlı'ya "hasta adam" diyerek küçümsemeye, paylaşmaya Osmanlı Devletini Avrupa yakasından atmak isteyenler

8 Ekim 1912 tarihinde yeni bir savaş başlattılar. 29 Eylül 1913 tarihine kadar süren bu Balkan savaşlarının temel nedeni, arka çıkılan Bulgaristan ile Sırbistan'ın Balkanlarda hızlanan faaliyetleri ve rekabetidir.

I. Balkan Savaşında 1. ÇATALCA MUHAREBESİ

1878 Berlin Antlaşması'nda umduğunu bulamayan Bulgaristan bağımsızlığını kazandıktan sonra Balkanlar'da etkin bir politika izlemeye başlamıştı. Bulgarlar, Bosna-Hersek bölgesini kendisine katınca, Sırbistan büyük bir hırsla aynı yönde politika izlemeye yarışına başladı.

1912 yılında bu iki devletin faaliyetlerinin

çatışmaması için Rusya, Bulgaristan ve Sırbistan arasında arabuluculuk ve düzenleyicilik yapmaya başladı. Bunun sonucu olarak Osmanlı Devleti'ne karşı yapılan ittifaka Yunanistan ve Karadağ da katıldı.

Yine 1912 yılında İngiltere, Rusya ile Tallin'de gizli bir anlaşma yaparak, Rusya'yı İstanbul ve Boğazlar üzerinde serbest bıraktı. Bu Osmanlı İmparatorluğundan ayrılmak isteyen Balkan uluslarına veriyordu.

Balkanlardaki Yunanistan, Bulgaristan, Sırbistan ve Karadağ, Rusya'nın aracılığıyla aralarında anlaşarak, Türkleri Balkanlardan atmak istediler. Hele Trablusgarp Savaşı onları da cesaretlenmişti. Balkan Ulusları, Osmanlı Devleti'nden, Makedonya'da hemen ıslahat yapmasını istediler. Bu istekleri reddedilince Karadağ Osmanlı'ya savaş ilân etti.



Osmanlı Redif Askerleri

Aslında Osmanlı ordusu isyancıları bertaraf edecek güçteydi. Ancak hazırlıksız yakalandı. Bulgarlar, Çatalca'ya kadar gelerek, İstanbul'u tehdit etmeye başladı. Hızla hareket eden Sırp, Karadağ, Yunanlılar... ittifak üyesi devletlerin savaş ilânları birbirini izledi. Makedonya'yı tamamen işgal ettiler. Durumdan yararlanan Arnavutluk, bağımsızlığını ilan etti. Yunanlılar, İmroz (Gökçeada) ve Bozcaada ve dışındaki adaları işgal etti.

Balkanlarda Osmanlı Ordusunun Durumu

Osmanlı Devletinde sorunlar, içte ve dışta kangıran halini almıştı. 1908 yılındaki II.Meşrutiyet'in ilanı sonrası darbe sonucu II. Abdülhamit tahtan indirilmiş, siyasal çalkantılar sürmekte ordu siyasetin içine batmıştı. Osmanlı Hükümeti, hazırlıksız yakalandı ve 16 Ekim 1912'de 1. Balkan Savaşını ilan etmek zorunda

kaldı.

1.Balkan Savaşı öncesi iktidardaki İttihat ve Terakki Partisi ile Hürriyet ve İtilaf Fırkası arasında kıyasıya bir çekişme yaşanmaktaydı. Balkanlardaki silahlı kuvvetlerini bir salgın hastalık gibi saran "Mektepli", "Alaylı", "Redif", "Zadegan", "Kurmaya" subay çekişmelerini giderememiş, ordunun silah ve teçhizatındaki eksikliklerini tamamlayamamış, savaş stratejisinde bile anlayamamış, yeterli eğitim ve tatbikat yaptırılmamıştı.

İmparatorluk, bir kısım asker ve subayları ile Trablusgarb'da İtalyanlara karşı savaş içindeydi. Donanmasının bir kısmı 12 adalara saldıran ve işgal eden İtalyan donanması ile uğraşmakta veya Trablusgarb'a asker lojistik destek taşımaktaydı. Yemen'de çıkan isyan sonrası büyük bir hata içine düşerek Rumeli'deki taburların bir kısmını bu isyanı bastırmak için Yemen'e gönderdi.



Çatalca Savaşından sonra Edirne'den göçen Türkler

Bunun İmparatorluğun nüfusu 1912 yılında 26 milyonu olsa da; bunun sadece 6.1 milyonu Balkanlar'da yaşıyordu. Dahası askerlik neredeyse hiç yapmayan Hıristiyanları düşünce geriye sadece 2.3 milyonluk bir Müslüman nüfus çıkıyordu. Orduyu takviye için Anadolu'dan asker getirmek zorundaydı.

Trablusgarb savaşı, ancak 15 Ekim 1912'de İtalya ile anlaşarak sona erdirilebildi. Rodos dahil 12 adayı geri almak üzere Balkan savaşında Yunanlılar tarafından işgal edilmesin diye İtalyanlar'a bırakıldı.

Yeni oluşan siyasal çekişmeli ortamda, ordu reformları ihmal edilmişti. Almanların yardımıyla orduda bir kısım modernizasyonlar yapılmışsa da bunlar yetersizdi, Osmanlı İmparatorluğu

hala askeri reformlarına ve orduya bir şekil verememişti. İşin daha da kötüsü ordunun siyasetin içine düşmesi yanında Rumeli’de ikmal yollarında yaşanan sorunlardı. Rumeli’deki Osmanlı demiryolu ağı Rumeli’ye erişim için aşırı derecede cılız, korumak için zayıf ve asker taşımak için yetersiz bir durumdaydı. Anadolu ile bağlantıda sorunlar yaşanmaktaydı. Bir kısım kuvvetlerini Balkanlar’a geç aktarmasına veya hiç aktarmamasına sebep oldu.

Dahası 1.Balkan savaşının hemen öncesi Osmanlı yüksek komutası Balkanlar’daki 70.000 askerin ve bunların bulunduğu mobil askeri birliklerin tasarruf ve yaş haddi gerekçeleriyle terhis edilmesine karar vererek ölümcül bir hata yaptı; tecrübeli askerlerden yoksunluk, ve böyle büyük çapta bir askeri terhis, Balkan Savaşı’nda Osmanlı’nın felaketini hazırlayan en büyük nedenlerden biri olmuştur.

Yine Osmanlı Ordusu iki tür birlikten oluşmaktaydı Nizam denen birlikler düzenli ve iyi donanımlı askerlerden oluşmaktaydı buna karşın Redif denen takviye (yedek) askeri kuvvetler ise disiplinsiz ve tecrübesiz, eğitimsiz askerlerden oluşmaktaydı en önemlisi topçu başta olmak üzere yetersiz ekipmanlara sahipti. İşte Alâiye Taburu, halktan böyle oluşturulmuş bir redif taburu idi.

Trakya Ordusu 115.000 askerden oluşmaktaydı ve Bulgarlara karşı pozisyon almıştı. Nazım Paşa komutasında 7 kolorduda 11 düzenli piyade taburu, 13 redif ve 1 süvari tümenine sahipti. Savaş plânına göre Osmanlı’nın Batı ordusu (Vardar ve Makedonya Orduları) savaş durumunda 598.000 askere ulaşacak ve bu şekilde düşmana karşı koyacaktı.

Fakat demiryollarındaki yetersizlik bunun yanında hantal, yanlış seferberlik sistemi çok



dramatik şekilde savaşı ve orduda mevcut asker sayısını etkiledi. Savaş sırasında Osmanlılar Suriye'den gerek Nizamî ve gerekse Redif askerleri getirmeyi plânlamıştı ancak bu da hiç bir zaman tam olarak gerçekleşmedi; Takviye olarak savaş boyunca asker gelse de savaştaki ağır kayıplar nedeniyle Batı Ordusu hiçbir zaman istenen sayının yakınına dahi ulaşamadı. çünkü Yunanlılar Ege'de deniz hâkimiyetini ele geçirip takviyelerin denizden gelmesine engel oldular. Kara yolundan sevk edilmek zorunda kalınca zamanında cepheye getirilemedi.

1.Balkan Savaşı yenilgisinden sonra İngiltere'de Londra Barış Konferansı düzenlendi. Bu toplantıda, Balkan Devletleri'nin, toprak kazancı ve nüfusları, önemli oranda arttı. Bu devletlerden, Bulgaristan en çok toprak kazanan devlet olurken, en az toprak kazanan devlet ise Karadağ oldu. Bu savaş sonucunda,

Türkler, Kırklareli'ye kadar olan tüm topraklar kaybetmiş oldular.

II. Balkan ve Çatalca Savaşları:

Ancak, bu toprak dağıtımını kendi açısından az bulan Balkan ittifak devletleri birbirine düştü. Balkan milletleri bu kez birbiriyle savaşmaya ve Osmanlıya saldırıya başladılar. Bu savaşlara II. Balkan Savaşı dendi. 3 Şubat-30 Mayıs 1913 tarihleri arasında süren savaşlarda, Osmanlı Orduları, Enez sınırına kadar olan toprakları ve Edirne'yi geri almış oldu. Bu savaşı kazanmalarına rağmen Türkler Balkanlar'da çok geniş topraklarını kaybetmiş oldu. Çok acılı günler başlamıştı. Evini, malını terk ederek, yokluk, kıtlık ve çaresizlik içinde milyonlarca Müslüman ve Türk Balkanlar'dan Anadolu'ya akın akın göç etmeye başladı.



Ad Bilimi

ALANYA ANSİKLOPEDİSİ

Aynur SERT

ALİ KÖPRÜSÜ



Ali Köprüsü: Giği dağının karlarından suyunu alarak, Alanya İlçesi ve Alara köyünün batısı sınırını, menderesler yaparak Akdeniz'e dökülen Alara ırmağı çizer. Alarahan ve Alara kalesinden sonra başlayan Malan vadisinde Sabırlar köyünün kuzeyinde ırmağın en dar yerinde kurulmuş muhteşem bir köprüdür. İpekyolu üzerindeki bu sanat harikası köprünün ismi üzerine rivayetler muhtelifdir. Bir kısım sanat tarihçileri, temelinin Romalılar tarafından atıldığını söylerken bir kısım Selçuklu Sultanı Alâeddin Keykubat tarafından yapıldığını, yüce anlamına gelen "Âli" adının onun adına izafeten konulduğunu olduğunu söylerler.

Halk, özellikle Alanya Yörükleri ise, her dertli insana Hızır gibi yetişen Hz. Ali adından geldiğini efsaneleştirir. Önceleri Alara ırmağı üzerinde köprü yokmuş. Bu yüzden kış ve bahar aylarında coşan ve coştukça dağı taşı yıkıp geçen, kimseciklere geçit vermeyen bu ırmak, nice insan ve hayvanları canından etmiş. Halkın bu acılarını işiten Hz. Ali bir gece atı ile gelip bir ayağını ırmağın karşısına, bir ayağını bu tarafa atarak bir gecede bu köprüyü yapmış. Horozlar ötünce de ortadan kaybolmuş. İşte onun adına bu köprüye ALİ KÖPRÜSÜ denmiş.

SAKA IRMAĞI

Alanya'yı kuzeyden güneye boydan boya kat edip denize ulaşan Saka çayının adını son zamanlarda bazı yayınlarda ve konuşmalarda Hacet deresi ya da Sak deresi gibi yanlış şekilde kullanıldığını görmekteyiz. Oysa bu çayın ismi halk arasında Saka çayı ya da Saka ırmağı olarak kullanılmaktadır.

Çayımızın ismi ile ilgili en önemli kayıt, ünlü Türk amirali ve Coğrafyacısı Piri Reisin yüzlerce yıl önce yazdığı Kitabı Bahriyesindeki Alâiye haritasında bulunmaktadır. Piri Reisin haritasında çayımızın ismi "Saka Irmağı" olarak geçmektedir. (1)

Hacet ismi ise Saka çayı üzerinde, eskiden halkın yağmur duasına çıktığı dilek tuttuğu bir mevkîinin ismi olup aynı zamanda bulunduğu mahalleye adını vermiştir.

Çağımıza adını veren Sakalar önemli bir Türk Kavmi olup M.Ö. VI. Yıllarda büyük bir imparatorluk kurmuşlardır. Bu Türk kavminin Anadolu'ya 1071 yılından çok daha önceleri girdiğini biliyoruz. (2)

Alanya ve çevresindeki eski Türk boy ve oymak isimleri sadece Sakadan ibaret değildir. Mesela, Alanya ve Gündoğmuş köylerinin çıktığı büyük yaylalardan birinin ismi Oğuz yaylasıdır. Gündoğmuş göze ve Güzelbağ arasındaki eski konak yerinin ismi Bulgardır. Gazipaşa ilçemizin köylerinden birinin ismi Macar'dır. Yine Alanya'mızın köylerinden birinin ismi Karamanlar'dır. Bunlar Türklerin buldukları coğrafyaya boy ve oymak isimleri vermelerinin en net ve güzel örneklerdir.

Şunu da belirtmemiz gerekir ki, eski Türkçe'de Saka kelimesinin anlamı, dağ yamacı demektir. Gerçektende çayımız dağ yamaçlarından doğup şehrimize inmektedir.

Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz; Atalarımızın yadigarı olan isimlerimize gereken ihtimami gösterip aslını bozmadan yaşatmamız gerekmektedir.

NOTLAR:

1-Piri Reisin Alanya Haritası için bakınız Prf. Afet İNAN Piri Reisin Hayatı ve Eserleri 30 no. lu harita Türk Tarihi Kurumu Basımevi 1983 Ankara.
2-Saka Türkleri ve Saka kelimesinin anlamı için bakınız; Hilmi GÖKTÜRK Anadolu'nun Dağında Ovasında Türk Mührü.Cilt:1. Atatürk Üniversitesi Basımevi 1974 Erzurum s. 56-57-58

Mehmet Nuri GÖNÜLLÜ

ALANYA KÜLTÜRÜNDE ÖZLÜ SÖZLER VE LAEDRİLER



Acısını denizin, gemisi batan bilir
Sızısını bir dizin, üstünde yatan bilir



Adam sandık eşeği
Alnımıza değdi d...ğı



Akıl başta yok, neylesin fikir
Avrat boşayacakmış, ne etsin bizim deli Bekir



Akrep etmez akrabanın akrabaya ettiğini
Kimse bilmez, akrabanın akrabadan çektiğini
Ta ezelden akraba idik akrep olduk biz bize
Neslimiz çoğaldıkça, bakmaz olduk yüz yüze



Al deveyi bin kuruşa, çak kazığa kahırla ölsün.
Sat derisini kırk kuruşa, gözün alış veriş görsün



Alındım. Satıldım. el neylesin beni
Geldim geçtim sel neylesin beni



Arif isen anla
Eşek isen dinle

Atma afyonu burun b...dur
Çekme nefesi b..n b...dur

İçme rakıyı, macur mahallesinde gazel okutur
Avradın kötüsü kötüden kötü
Irafta kokutur bin dirhem eti
Bir araya getirir pire ile bitir



Cahil ile etme sohbet, dönersin merkebe
Alim ile ülfet et, bulursun merteye



Çok konuşanın değeri olmaz
Ağızından yalan kaçırmanın haberi olmaz
Dünya bir değirmendir, daima döner
İnsan oğlu bir fener, âkibet söner



Düşünme düş getirirsin
Başına iş getirirsin





Ehli keyfe keyif verir kahvenin kaynaması
Eşeği baştan çıkarır, sıpanın oynaması



Ehli keyfin keyfini kim tazeler
Taze elden, taze pişmiş, taze kahve tazeler
Erin soldurduğu beniz gülmezmiş
Güldürdüğü beniz solmazmış



Gençlik bir alaca kuşmuş, uçurdum tutamadım
İhtiyarlık bitli kürkmüş, gezdirdim satamadım



Gönül bir kuştur, gıdasız olmaz
Muhabbet harmanından alır yemini
Nefis bir attır, koşar yorulmaz
Bırakma elinden, sakın gemini



Hartıldı, hurtuldu
Bu işte böyle kurtuldu



Hey gidi! Hey gidi!
O zenginlik ne idi
Sen kazandın, el yedi



İnsanoğlu hilebazdır, kimse bilmez fendini
Kime iyilik yaptı isen, ondan sakın kendini
İtme el kapısını parmak ucu ile
İterler el gücü ile
Karın güzel mi? Düğün evine ne hacet
Gir oyna, çık oyna
Karın çirkin mi? Ölü evine ne hacet
Gir ağla, çık ağla



Kör çapağını bulur
Tencere yuvarlanır kapağını bulur.
Mali hülya tohumdur, ektim ama bitmedi
Züğürtlük başa bela, teptim ama gitmedi
Osmanlı ile konuşma küstürürsün
Usturayla g.. silme kestirirsin



Sakın verme veresiye
İner gider karasuya



Sakla samanı gelir zamanı
Sakladım samanı, yaptırdım bu hanı
(Susam zamanı yaptırdım bu hanı)



Say seni sayanı dağda meşe olsa
Sayma seni saymayanı, uç tuğlu paşa olsa



Sırrını söyleme dostuna, oda söyler dostuna
Birleşip saman doldururlar postuna



Teklif etme veresiye
Dost olalım ölesiye



Verme kızı yabana, memleketi ikidir
Sever sever bırakır, sermayesi



Tezeğin közü
Yalancının sözü
Yattım sağıma, döndüm soluma
Melekler şehit olsun, dinime imanıma



Yekinsene kıratım – Derman yok
Kır atta hüner çok – Güç yok

Eğitim Yolunda



Ahmet OLGUN

TÜRK HARFLERİNİ OKUR YAZAR

Türkiye’de 27 Mayıs darbesinden sonraki siyasi çalkantıların olduğu yıllardı. Yerel seçimler yaklaşmış, seçime girecek partiler açıklanmıştı. Seçimde en hararetli yerlerden birisi de Barla Kasabasındaki seçim sonucuydu. Genel seçimlerden sonra yerel seçimlerde başarı kazanacak parti üstünlüğünü bu seçimle pekiştirmek istiyordu.

Belediye Başkanı adayları için belirlenen kriterlerde eğitim önemli görülmemiş, okuma yazma bilmesi yeterli görülmüştü. Önemli olan çevresi ve sülalesi kalabalık olan bir kişiyi, seçilmesi ön görülmüştü. Neymiş te “Demokratik” olmamış. Pekiyi öyleyse “Cumhurbaşkanı seçiminde üniversite mezunu olma şartının aranmasını niye şart koşuyorsunuz?” Yani bu seçim demokratik oluyor da belediye başkanı seçiminde bu şartı aramak niye demokratik olmuyor? Diğer taraftan yapılan hatalardan dolayı meydana gelen yanlışlıkların telafisi mümkün olmamaktadır.

Partiler Belediye başkan adaylarını belirlediler. İki partinin de başkan adayları eğitim yönünden fakir kişilerdi. Onlar kazanma peşindeydiler. Kasabanın zengin ve söz sahibi olma şartına bakıyorlardı. Kazanmak mühim, bilgi ve becerisi pek mühim değildi. O yıl seçimler kıran kırana geçti. Seçim sonucunda sağ partinin adayı Recep kazandı. Belediye meclis seçiminde de çoğunluğu aldı. Ortalık sakinleşti.

İldeki Müfettiş Ali Bey’e Valilikten verilen bir soruşturma geldi. Yazıyı aldıktan sonra dosyayı inceledi. Dosyaya göre, Kazanan Belediye başkanı Recep Beyi karşı partideki ve kazanamayan belediye başkan adayı şikâyet etmişti. İç İşleri Bakanlığına verdiği dilekçesindeki iddialarını şöyle sıralıyordu.

İÇ İŞLERİ BAKANLIĞINA

ANKARA

Barla Belediye başkanı seçilen Recep Okuma yazma bilmemektedir. Cahilin birisidir. Belediye başkanlığını yapacak bilgisi yoktur. Belediye Başkanı Seçilmesinde kanunen aranan şartlardan Okuma Yazma bilme şartını taşımamaktadır.

Başkan hakkında gerekli soruşturmanın yapılmasını, başkanlığının iptal edilerek Başkanlığın şahsıma verilmesini arz ederim.

Adı soyadı

İmza

Adres

.....

Bu dilekçenin üstündeki sevkler göre; dilekçe önce İç işleri Bakanlığına verilmiş, oradan incelenmek üzerine Milli Eğitim Bakanlığına gönderilmiş. Milli Eğitim Bakanlığı da o ilin Valisine göndermiş. Valinin de milli eğitimden müfettiş görevlendirdiği anlaşılıyordu.

Ali Bey, evrakları inceledi. Yapacağı incelemeyi plânladı. Görevden alınması istenen belediye başkanı kendi felsefesine uygun olan başkandı.

Birkaç ifade aldıktan sonra başkanını çağırdı. Büyük harflerle şu cümleyi yazdı:

“BEN BELEDİYE BAŞKANI SEÇİLDİM”

-Bu cümleyi oku bakayım,

Dedi. Başkan yazıya baktı. Boğazını temizledi. Sonra :

-Be-e-ne-be-le-e-de-i-ye-be-a-şe-ke-a-ne-ı-se-e-çe-i-le-de-i-me, diye harfleri adları ile okuyabildi.

Ali Bey:

-Başkanım bir daha oku bakayım.

-Ben ancak bu şekilde okuyabiliyorum. Başka okuyamam. Harfleri çatamıyorum.

-Tamam öyleyse. Şuraya kendi adını yaz, birde imza at.

Başkan cümle yazılı kağıdın altına adını soyadını yazdı. Altına da imza attı. Bunlarda problem yoktu.

-Oldu mu?

-Oldu baklanım. Bu güzel. Sen gidebilirsin.

Tokalaştıktan sonra vedalaşıp başkan gitti.

Ali Bey, güzel bir rapor vererek Valiliğe gönderdi. Valilik bu raporu Milli Eğitim bakanlığına, Milli Eğitim Bakanlığı da İç İşleri bakanlığına gönderdi. Olay kapanmıştı.

Aradan uzun zaman geçmesine rağmen, başkanın görevden alınmadığını gören şikayetçiler, yeniden olayın ardına düştüler. İncelemeyi Ali Bey'in yaptığını, raporu onun hazırladığını öğrenince bu sefer Ali Bey'i Bakanlığa şikâyet ettiler.

Şikâyetten haberi olmayan Ali Bey'i daireden çağırdılar. Teftiş Başkanı:

-Ali Bey, Ankara'dan bir Bakanlık Müfettişi geldi. Seni istiyor.

-Niçin istiyormuş?

-Bize söylemedi.

-Nerede?

-Müdür yardımcısı odasında seni bekliyor? Yanına git bakalım neden istiyormuş?

- Tamam dedi Ali Bey.

Oradan çıktığı gibi yukarıdaki müdür yardımcısı odasının kapısını çaldı. "Gel " sesi ile içeriye girdi. Hoş beş ettiler. Ali Bey koltuğa oturduktan sonra:

-Efendim beni istemişsiniz?

-Evet, sen Ali Bey değil misin?

-Evet.

Çantasından çıkardığı evrakları karıştırdı. Sonra Ali Beye dönerek:

-Hakkınızda şikâyet var.

-Konusu neymiş müfettişim?

- Bir belediye başkanı hakkında yanlış rapor düzenlemişsin.

-Rapor düzenlediğim doğru efendim de, yanlış düzenlediğim doğru değildir.

-Yalnız bu bir iddia. "Onlar aynı partiden. Onun için başkanı korudu" diyorlar.

-Aynı partiye oy vermiş olabiliriz; ama koruduğum doğru değildir.

-Sana soracaklarım cevap ver, ifadenizi alalım. Ben araştırırım.

-Efendim, benim bir önerim var.

-Neymiş bu önerin?

-Başkanı buraya çağırırım, ben ondan sonra ifadem vereyim.

Müfettiş biraz düşündükten sonra :

-Olur çağırırım. Ben telefon edeyim, gelince birlikte gelirsin, dedi.

-Tamam efendim, dedi Ali Bey.

Müfettiş telefon etti. Ali Bey dışarı çıktı. Teftiş odasında beklemeye başladı.

Bir saat sonra kapıda Başkan Recep Bey görüldü. Ali Bey koşarak Başkanın yanına vardı. Koluna girerek biraz tenha oldular. Ağız ağza vererek hararetili hararetili konuştular. Konuşmaları anlaşılmıyordu. Birlikte Müfettişin yanına girdiler. Hoş beşten sonra Müfettiş:

-Oturun bakalım şuraya dedi.

Koltuklara ikisi de oturdu. Başkan;

-Yine şikâyet mi var müfettişim?

-Şikâyet var; ama senin ile ilgili değil. Ali Beyle ilgili.Sen tanıksın.

-Senin hakkında Ali Bey bir inceleme yapmış.

-Yaptı.

-Başkan okuma yazma bilmediği halde, biliyor diye rapor yaptığını iddia ediyorlar.

-Ali Bey her işi temiz yapar müfettişim.

Müfettiş sümenin altından aldığı kâğıda büyük harflerle "BU GÜN HAVA GÜZEL." yazdı.

-Başkanım bu cümleyi oku bakayım, dedi.

Başkan yerinden kalktı. Masanın karşısına dikildi. Uzatılan kâğıttaki cümleyi;

"Be-u-ge-ü-ne-he-a-ve-a-ge-ze-e-le." Şeklinde heceledi, yalnız harflerini okudu. Sen böyle mi okuyorsun?

-Evet, bu okuma bana yetiyor efendim, dedi.

Ali Bey söz aldı:

-Müfettişim, rapora ben ne yazmışım?

Müfettiş masanın üstündeki raporu aldı sonuç bölümünü okudu,

- "Türk harflerini okur yazar" yazmışsın.

Ali Bey;

-Öyle değil mi? Ben okur yazar yazmamışım. "Türk harflerini okur yazar ." yazmışım. Müfettişim doğru değil mi?

Müfettiş şöyle bir düşündü, Usa vurdu. Gayri ihtiyarı:

-Gerçekten rapor doğru. TÜRK HARFLERİNİ OKUR YAZAR" dedi.

İkinci doğru ise Recep Beyin yıllarca belediye başkanlığı yapmasıydı. Okuma yazma bilmediği tesbit edilinceye kadar yıllar geçmiş, görevini sürdürmüş, bir seçim dönemi daha gelip çatmıştı. Bir dönem işlerin ne kadar hızlı yürüdüğü iyice anlaşılıyordu.

Eh! Ne diyelim? Vatana Millete hayırlı olsun...

Araştırdık Yazdık

İsmail YILDIZ

YENİ BİR ALANYA TÜRKÜSÜ* “GİĞİ YAYLASINDA YAYLAYAMADIM”

Alanya Avsallar-Akdam köyünde, Kör MUSA namıyla tanınan bir Yörük yaşardı. 1865 yılında Mevlüt adında bir oğlu doğdu. Karıştığı olaylarla birlikte gittikçe efsaneleşerek bir hayat süren bu genç, halk arasında Güneyli Mevlüt Efe olarak ün saldı. Alanyalı Mevlüt Efe'nin hengâmeli hayat öyküsünü yıllarca inceledim. Alanya ve çevresinde 1885-1925 tarihleri arasında gerçekleşen toplumsal-kültürel ve politik olayları bir roman üslûbu çerçevesinde yazmaya çalıştım. “SİSLİ GECELER” adlı kitap ortaya çıktı.

Bu kitabı yazarken, Mevlüt ve Karazor Efe'nin egemenlik alanı içine giren Bozkır, Konya, Hadim, Akseki, Manavgat, Gazipaşa Alanya köy ve kasabalarını gezmiştim. Hakkında söylenen öyküleri, efsaneleri, yakılan yakımları ve ağıtları topladım.

“Vurma zalim vurma kama yarası,
Bura MEYDAN değil sokak arası,

Ay karanlık bir gecede vurdular beni,
Ölmeden mezara anam goydular beni.”

Fakat “Tokat Yaylasında Yaylayamadım” adında bir türküsünü duymamıştım. Fakat notalara dökülmüş olan bu türküyü, daha çok Mevlüt Efe'yi konu alan “Sisli Geceler” adlı kitabım yayımlandıktan sonra tespit ettim.

Gündoğmuş ve Alanya Yörükleri arasında söylene gelen bu türkünün ilk dizedeki adından dolayı Tokat yöresine ait bir türkü olduğu sanılıyordu. Bir gün Gündoğmuşlu değerli meslektaşım Adnan Özeren, “Sana bir türkü dinleteyim.” diyerek cep telefonundaki kaydı kulağıma tutuverdi.

Tokat Yaylasında yalayamadım,
Divane gönlümü eğleyemedim,
Şu cahil gönlümü anam eğleyemedim,
Hamdi gardaşıma söyleyemedim.

Vurma zalim vurma kama yarası,
Bura MEYDAN değil sokak arası,
Ay karanlık bir gecede vurdular beni,
Ölmeden mezara anam goydular beni.

Evimizin önünde bir büyük avlu,
Avlunun içinde kır atım bağlı,
Yağlı kurşun yedim anam çiğirim dağlı,
Beni vuran zalim KÖR MUSA'nın oğlu.

Vurma zalim vurma kama yarası,
Bura MEYDAN değil sokak arası,
Ay karanlık bir gecede vurdular beni,
Ölmeden mezara anam goydular beni.

Kalenin ucunda tabakam kaldı,
Dört yanıma baktım, kimse kalmadı,

Emmi, dayı, halam imdat olmadı,
Aman emmi, dayı imdat olmadı.

Vurma zalim vurma kama yarası,
Bura MEYDAN değil sokak arası,
Ay karanlık bir gecede vurdular beni,
Ölmeden mezara anam goydular beni.

Türkünün ezgisi, beni hemen Mevlüt Efe ilgili yakımlara götürdü. Artık "Sisli Geceler" kitabının eksiği tamamlanmıştı. Türküde geçen "Tokat Yaylası, Meydan, Kör Musa'nın oğlu ve sokak arası..." gibi kelimeler bana hiç yabancı gelmemişti. Çünkü bu yer adları, romanımın

geçtiği çevreyi oluşturuyordu. Kör Musa'nın oğlu denen ise yaşadığı Alanya'nın Güney köyünün adı ile meşhur olan Güneyli Mevlüt Efe'nin ta kendisi idi.

Bu türkü ile ilgili hemen yeni bir araştırma yapmaya koyuldum. "Tokat Yaylasında Yaylayamadım." diye repertuarlara geçen bu türkü, Alanya Yörüklerinden Meşhur Güneyli Mevlüt Efe'ye ait bir türküydü. Gündoğmuş ilçesi içinde yaşayan Musa dayı denen kişide bir taş plağına rastlanmıştı.

Mevlüt Efe, 1916 yıllarında, O zaman adı Eksere olan Gündoğmuş'ta Ali Efe'yi öldürdü. Bunun üzerine, Ali Efe'nin kardeşi Eksereli Beseci Efe, Mevlüt Efe'den intikam almak isteyince çatışma hat safhaya çıkmıştı. Mevlüt Efe, Beseci'yi yakalayıp öldürmek için Gündoğmuş'u basmış, fakat Beseci kaçmayı başarmış, öldürülmekten kıl payı kurtulmuştu.

Mevlüt Efe, Beseci Efeyi'yi yakalayıp kellesini getirmeleri için bir hafta süre vermiş, aksi halde Gündoğmuş'u yakacağı tehdidinde bulunmuştu. Gündoğmuşlular, Mevlüt'ün tehdidine boyun eğdiler. Bir hafta sonra Gündoğmuş'un içinde ve sokak ortasında akrabalarının bile yardımı sonucu Beseci Efe, katledilmiş ve kellesi Güneyli Mevlüt Efe'ye teslim edilmişti. Bu türkü, işte böyle ibretli ve acıklı, acıklı olduğu kadar toplumda derin izler bırakan bir öldürme olayının arkasından yakılmıştır.

Türküde geçen:

SOKAK ARASI, Gündoğmuş camii önünde bulunan Beseci'nin öldürüldüğü, sokaktır.



TOKAT YAYLASI, Hadim-Bozkır güneyinde Gündoğmuş –Giği yaylasında bir yer adıdır.

MEYDAN, Alanya Akdam köyünün kuzeyinde, Mevlüt Efe'nin babası Kör Musa'nın kışlık evinin olduğu mahallenin adıdır. Meydan, mahalle adı olarak Akdam köyünde hâlâ yaşamaktadır.

KÖR MUSA, Mevlüt Efe'nin babasının lâkabıdır. Mevlüt Efe, MEYDAN mahallesindeki evde doğmuştur. Sonraları Güney köyüne göçmüştür. Meydan adı, başka türkülerde de konu edilmiştir. Bakın sözcük, Akdam köyündeki Çalkar türküsünde nasıl geçmektedir:

Bak şu MEYDAN taşına,
Sabun koydum kaşına,
Kalk gidelim ay ÇALKAR,
TAHTALI'nın başına.
Değirmenin arıkları,

Çığırışır balıkları,
MEYDAN'a dolanmış,
Ç.....n Kırıkları.

"Tokat Yaylası" türküsü, Ürgüplü Refik Başaran tarafından 1926 yılında Bozkır-Hadim ilçelerinin güneyinde Toroslar'da Gündoğmuş -Alanya Giği yaylası çevresinde yaşayan Alanya Yörük kadınlarının ağzından derlenmiştir.

Türküde adı geçen Tokat Yaylası, Gündoğmuş –Konya (Hadim –Bozkır) arasındaki coğrafyada bulunan bir yaylanın adıdır. Yaptığım araştırmada Gündoğmuş çobanları Geyik dağı çevresindeki Kızıloluk pınarının batısındaki bir yere, "Tokat Yaylası" dendiğini söyledi. Gerçekten eskiden orada Eksere (Gündoğmuş) köyü, Yörük aşiretlerinin hayvanlarını hapsedmek için tokat yaptıklarını ve buraya Tokat Mahallesi adı



TOKAT YAYLASI

Sure: 80

Tokat yay la sını... da

yay la ya ma... dim... yay la ya ma dim

di va neğmü nü mü... ey... leya me dim...

su ca hil gın lü... mü ey... la ye... me dim

verildiğini biliyoruz.

Refik Başaran, derlediği bu türküyü zaten önce "TOKAT MAHALLESİNDE YAYLAYAMADIM" şeklinde okumuştur. İstanbul Radyosu arşivinde derlendiği yöre, "ORTA ANADOLU" olarak verildiği için sonradan yanlışlıkla derlemecinin bilgisi dışında arşive alınırken "Tokat Yaylasında Yaylayamadım" şeklinde isimlendirilmiştir.

Bu yüzden herkes, TOKAT TÜRKÜSÜ sanmaktadır. Türkünün TOKAT vilâyeti ile hiç bir ilgisi yoktur. Kaynak, Konya Vilâyeti Halkiyat ve Harsiyâtı 1926. Repertuar Numarası 1981 olarak kayıtlıdır. Notaları aşağıya aynen alınmıştır. Bu Alanya Türküsü; Ali Ercan, Bedia Akartürk gibi birçok sanatçı tarafından okunmuştur.

Katıksız bu Alanya türküsüne, karışıklıkları önlemek için:

"Giği Yaylasında Yaylayamadım" adını veriyoruz.

*Ürgüplü Refik Başaran, 1907 yılında doğmuştur. Konya, Kırşehir, Kayseri, Kütahya... gibi birçok illeri dolaşmış ve türkü toplamıştır. Ayrıca her gittiği yerde, oralarda yaşadığı, gördüğü olaylarla ilgili türkü yakmıştır.

Refik Başaran, 1935 ile 1947 yılları arasında 200'e yakın türkü okumuştur. Bu türkülerin çoğu plâklara okunmadığından dilden dile dolaşmış ve ancak bir kısmı günümüze değin ulaşılabilmiştir. Halen derlemeler devam etmektedir. Refik Başaran 1947 yılında Ankara'nın Ayaş ilçesinde ölmüştür.

Not: XII. Alanya Tarih ve Kültür Sempozyumu'nda 04-06 MAYIS 2012 tarihlerinde sunulmuştur.



Ahmet OLGUN

ÇOCUK TUTKUSU

Bahar gelmiş, havalar ısınmaya başlamıştı. Bahardaki canlanma tüm doğada kendini gösteriyordu. Her canlı kendi neslini devam ettirme derdindeydi. Çiçekler açarken, arılar uçarken, kuşlar kaçarken vakit doluyordu. Bu çaba, bu gayret hep yaşama sevinci için mutluluk için yavru büyütme, mutluluğu paylaşmak için... Kimi canlılar bunların farkında ... Farkında olmadan iç güdü ile... Ama amaç aynı, hedef aynı. İnsanlar da bunun için çaba göstermezler mi?

Biri var ki üzgün, düşünceli... Mutluluğu tehlikede... Yarınından umutsuz... Evliliği tehlike çanları çalıyor. Neden mi? Nedeni çocuğu olmuyor . Hele bu köylerimizde ayrı bir dert (!) Evleneli on iki yıl oldu; Ama endişe edilecek yeterli zaman geçti. Etrafta laf çoğaldı. Adamı kendi başına koymazlar ki. Sen kendi derdini kendin çekmezsin ki. Başkaları da karışır. Hem de çalı sokarak ! Yardımcı olarak değil. O dert köye dağılır. "Kime ne? Dert benim. İster olur ister olmaz" diyemezsiniz. Orası şehir değil. Köydür köy! Herkes karışır... Eş dost... Hatta düşman bile karışır; Ama öyle karışır. Başa kakarak, dedi kodu ederek. Kimseyi el diline düşürmesin Allah ! Hatta bunu anlatmak için, "Dile düşeceğine öl." derler. Demek ki zor. Durdu'nun işi daha da zor. Doktora koca gitmez öyle. Beş yıl sonra gittiler doktora. " Durdu'dan çocuk olur." dedi doktor. İşte olmadı...

Durdu arkadaşları arasında mahcup. Çocukları çok seviyor; "tetleyecekler"(1) diye kucağına alıp doya doya sevmiyor ki! Ancak, Kemal ağabeyinin çocuklarını sevebiliyor istediği gibi. Severken çocuğu olmadığını düşünce de iştahı aniden kaçıyor. Kocasını fazla ses çıkarmıyor bu işe. Fakat kaynanası ve birde babalığı zaman zaman, "İki yıl daha bekleriz. O zaman da gelinin çocuğu olmazsa oğlumuzu evlendiririz." demeye durdular. İş, işte o zaman karışacak. Bir kadının en büyük korkusu... Kocasını başka bir kadın ile paylaşmak. İçin için adamı öldüren en büyük dert.

Durdu'nun kocası olan Hasan Hüseyin, aksilik bu ya, evin tek oğlu. İşte burada töreler konuşur. Evvel Durdu'yu korkutan en önemli konu bu. Buna karşı gelme gücü yok kendisinde.

Kaynanası hocalara, ocaklara götürdü. Okuttu; ilaçlar yaptırdı. Söylenenleri tamı tamına yaptı; ama yine yok. Bu duygular içinde günler geçip gidiyordu. Verilen iki yılın birinci yılı da böyle geçti. Yine bir sonuç yok.

Yaylada kaynanası gelini aldığı gibi Giği Dağı'nın başındaki türbeye götürdü. Dağın tam doruğunda bir türbe. Yatırı belli değil, mezarı belli değil. Ortada sütun şeklinde yapılmış, iki metre yükseklikte bir yapı, doğu kısmında da bir delik ...

Kaynanası :

-Kızım şu deliğe elini sok. Avcun aldığı kadar toprak al, çıkar, dedi.

Gelin kolunu sıvadı. Sağ elini deliğe omzuna kadar soktu. Nemli topraktan avuçladı. Kolunu çekti. Elini açtı. Kayınvalidesi elindeki toprağa baktı, heyecanla:

-Şükür Allah'ım sana!..

-Ne oldu ana?

-Bir oğlun olacak kızım ! Bu siyah böcek oğlan olacağını gösterir. Eğer kırmızı böcek çıksaydı, kız olurdu. Hiç böcek çıkmasaydı işte o zaman çocuk olmayacak demektir; ama bu böcek oğlan olacağını gösterir.

Gelin içinden okuyarak biraz da utanarak kayınvalidesinin elini öptü. Sonrada sarılarak iki yanaklarından karşılıklı öpüştiler. Durdu'nun gözleri doldu. İçinden bir ağlamak geldi. Bunu kayınvalidesine göstermemek için kalktı. Kuzeye doğru yürüyerek aşağıda Ergenokon gibi görünen yaylaların çimenli ovalarına, uzaklara baktı. Gözlerini, dağlarda tepelerde, bilhassa yukarıdan yeşil halıyı andıran çayırda gezdirdi. İçinde bir ferahlık,

genişleme hissetti. Yorgunluğunu unuttu. Durdu'nun yaptığı bu davranışlar kayınvalidesi tarafından gözleniyordu.

Türbeye gidişin üzerinden bir yıl geçti. Fakat istenen tutkuya bir türlü ulaşamamıştı.

Hem Durdu'nun, hem kayınvalidesi Meryem hanımın sevinçleri endişeye dönüşmüş, başka yollar aramaya başlamışlardı. İkinci yıl yaylaya çıktıklarında, obaya gezici bir kadın geldi. Gelinin durumunu gelen gezici kadına kayınvalidesi anlattı. Neler anlatmadı ki... Gelinin çocuğu olmadığını, doktora, hacılara; hocalara ve türbelere götürdüğünü gezici kadın dinledikten sonra:

- Şu gelini çağır da, bir de ben bakayım. Bu gibi tılsımlardan anlarım.

- Çok yere baktırdım. Bir çare bulamadık. Onun için gelinde acızlanır oldu.

Kimseye inanmaz oldu.

- Olsun, birde ben bakayım.

- Olur, dedi. Çadırdan dışarı çıkarak süt pişiren geline "Durdu gel buraya kadar" dedi

Gelin sütün yanan ateşin ökselerini ölçerek sütü çomça (2) ile karıştırdı. Kazanın kapağını kapattı. Çomçayı kapağını tutacağına üstüne, tersine koydu. Çadırdan içeriye girdi.

- Gel bakayım. Şuraya yat. Bu kadın karnına bakacak.

- Bu bakmalardan bıktım. Bir faydası olmuyor. Hiç olmazsa umut bari vermesinler.

- Hayır yat. Birde bu kadın baksın. Belki faydası olur.

Gelin orta yerde serili çulun üstüne yüzün yukarı yattı. Karnını açtı. Gezici kadın gelip eliyle karnına bastırdı. Ayaklarını dikmesini söyledi. O da ayaklarını çekerek dizlerini dikti. Karnını, özeklerini eliyle yokladı. Tam göbeğinin üstünde parmağını tuttu. Kayınvalideye dönerek:

- Bu gelinin eşi düşmüş. İşte göbeği tam şurada atması gerekirken şu sağ tarafında atıyor. Elini bastırarak, gelinin beyaz teni üzerinde parmakları gömüldü. Sonra kasığına doğru elini gezdirdi. "Bundan yüz sene dursanız da çocuk olmaz. Bunu saracağız. Eşi yerine gelecek. Hemen çocuğa kalır. Doktorların çoğu buna bakmaz, bilmez de"

- Saralım. Nasıl sarılacak?

- Bana bir elek, bir de poçu bulun, yeter.

Kayınvalide hemen çadırın içindeki ala çuvalların içinden bir poçu çıkardı. Duvarda asılı olan eleği de getirip gezici kadın Gürcü'ye verdi. O da eliyle göbek atışını yerine getirdi. Üstüne eleği teker gibi yerleştirdi. Poçuyu belinin altından geçirerek eleğin

üstünden bağladı. Gelinin karının üstünde sanki bir teker bağlanmış gibi oldu. Poçunun bağlı uçlarını kıvratarak sıkıştırdı. Sonra da:

-Bu vaziyette ikindiye kadar yatacak. Tekrar bakacağız. Eşi yerine gelince eleği çözeceğiz, dedi.

Gelin kıpırdamadan ikindiye kadar yattı. Gezici Gürcü kadın tekrar duruma baktı. Eşin yerine geldiği söyleyerek eleği çözdü. Durdu yine bir yıl umutla yaşamaya başlamıştı bile....

Durdu'nun ağabeyi olan Kemal'in bir kızı, bir oğlu vardı. İşte bu sıkıntıları içinde ikinci kızı olması Durdu'ya bir ümit ışığı doğurdu. "Evlatlık alma!" Kocasına söylemeden ağabeyine söylemeyi uygun buldu.

Çocuk bakmak için gitti. Bebeğe bir elbise almıştı. O gün hem çocuk bakacak hem de o gece babasıgilde yatacağı. Ağabeyi ile babası birlikte oturuyordu. İkindiye vardı babası evine. Gelinlerini çok sevdi. Odaya girdi. Yorganın altında uyuyan çocuğa baktı. O kadar tatlı bir kız çocuğuydu ki ! şimdye kadar gördüğü çocuklardan daha güzel. Belki de bu çocuk evlatlık isteyeceğinden güzel görünmüştü gözüne. Kucağına aldı. Burnuna çok hoş bir koku geldi. Kızın küçücük yanaklarından uzun uzun öptü. İçinden bir çinleme başından aşağıya doğru döküldüğünü hissetti. Ayak parmaklarından başlayarak yayılan bir sıcaklık başında son buldu. İçinde bir ürperme oldu. Avuç içleri, ayak altları ısındı. Dudağının bebeğin yanağından ayırmadan bu değişiklikleri anlamaya çalıştı. Yüzü kıpkırmızı oldu. Odada yalnız kendi, bir de bebek vardı. Sonra kucağına doğru çekti. Memesini çıkarıp bebeği emzirmeye çalıştığına, öyle bir mutluluk hissetti ki tarifsiz! Tekrar vücut ısısı yükseldi. Bir süre bekledi. Bebeğin ağzı memesini ucuna dokunuyor, ağzını ucunda gezeletiyordu. Fakat emmedi. Dışarı da gelinin sesini duyunca bebeği yatağın içine bıraktı, üstünü örttü. Kapıdan görünen gelinleri:

-Hoş geldin Durdu. Ne zaman geldin?

-Biraz önce geldim. Bebeğin yanındaydım. O ne güzel çocuk öyle.

Biraz sonra anası babası geldi. Hal hatır soruldu. Kızlarından çocuk olmaması onlarında üzüyordu. Duyulan söylentilere onlarında canı sıkılıyordu. Akşam yemeği sofrası serileceğinde ağabeyi de geldi. O da kardeşi ile ilgilendi. Kemal'in tek kız kardeşiydi. Birbirlerini severlerdi. Allah ne verdiyse yemek yendi. Millet sofradan kalkmadan Durdu:

-Ağabey ben size bir isteğimi söyleyeceğim.

-Söyle kızım, dedi babası.

-Ağabeyinin yeni doğan çocuğunu evlatlık olarak istiyorum. Onun zaten bir oğlu, birde kızı vardı. Onu

da bana versin. Değilse yuvam dağılacak.

Ortalıkta bir sessizlik oldu. Dizöküş oturmuş olan Kemal:

-Sen bana çocuk ver diye yalvaracağına, Allaha yalvar olmaz mı? Demesin mi!

Bu cevap üzerine durdu höyküre höyküre ağlamaya başladı. Gözlerinden akan yaşlar sel oldu. Ağlamaklı bir sesle ellerini havaya açarak:

-Allah'ım! Ey her şeyi yaratan ulu Allahım, yokları var eden yüce Allahım! duydun işte bana en yakın olanın dediğini. Bana da bir çocuk ver! Sen her şeye kadersin. Ey büyük Allah'ım! Ağabey, en güvendiğim sen böyle dersin el ne yapar? Dedi. Bu yalvarışında bir samimiyet, bir teslimiyet, bir özdenlik, seziliyordu.

Kalkıp içeriki odaya gitti. Herkesin son lokmaları boğazlarında düğümlendi kaldı. Buna en çok anası üzüldü. Kemal bazen böyle patavatsızın biriydi. Nerde, ne konuşacağını bilmez, ortalığı kırıp geçirdiği olurdu. Bu biraz da hükâlalığındandı. Köyde varlıklı olmanın verdiği bir külhanbeylikten geliyordu. Esasında Kemal de bu işe razıydı. Fakat biraz nazlanarak birkaç dönüm tarla koparacaktı hem de deniz kenarındaki yerlerden. Çocuğun ve kendisinin hayatını garanti altına almak istiyordu. Başka çareleri olmadığına inanıyordu. Ne dese koparacak güçte olduğunu zannediyordu. Hatta bu çocuk olmadan bunun birkaç kere lafı olmuş, olumlu bakmıştı. Kendisinin de canı çıkıverip giderdi. Eniştesi toprak zenginiydi. Hele turizm geldikten sonra deniz kenarından ki tarlaları çok kıymetlenmişti, doğrusu verirdi de.

Durdu, akşam kalktığı gibi evine gitmek için yola düştü. Ortalık zifiri karanlıktı. Anası babası " gitme" dedilerse de söz geçiremediler. Giderken korku hiç aklına gelmedi. Devamlı ağladı. Bir yandan da Allah'a dua etti. Bildiği sureleri okudu. Yukardan denizin sesi ninni gibi geldi. Bu hayallerinden bazen büyük bir dalga sesi, bazen de bir köpek havlaması ayırıyordu. Eve vardığında herkes yatmıştı. Kapıyı çaldı. Kapıyı açan kocasına bir şey söylemeden yatağa yattı. Ama vücudundaki bebeği öperken gelen o ısı hala duruyordu. Yorganın altında tekrar dua etti. Gözünün önüne bebek geldi. Hayalini okşadı bir süre. Kocasına sıkı sıkıya sarıldı. Onu mutlu etmek için bu gün bir başkaydı. Bütün cilvelerini konuştu. Beynini bedenini hazır ettikten sonra bebek yapmaya... O günkü duyduğu mutluluğu evleneli duymamıştı. Aldığı zevk de bambaşkaydı. Mutluluk onu sanki sarhoş etmişti. Uyandığı zaman içinin açıldığını, ferah olduğunu hissetti. Bu sabah ayrı bir günün başlangıcı gibiydi. O bebeğin kokusu burnundan hayali gözünden gitmez

oldu. Bu duygu ona mutluluk veriyordu.

Bu olaydan sonra babasıyla hiç gitmedi. Aradan üç ay geçmişti. Kendinde ağır bir değişiklik hissetmeye başladı. Bir gece kocası Yusuf'a :

-Ben bir doktora gitmek istiyorum.

-Doktora seni çok gösterdik. Her günkü dediğini der doktor . Farklı mı diyecek?

-Olsun, gitmek istiyorum. Bu son olsun, dedi.

Nazlanan kocasını gönlünü sabaha kadar etti. Kaynanasına sabah bu fikirlerin söyleyince buna memnun oldu ve onay verdi. Soluğu Alanya da aldılar. Devamlı gittikleri kadın-doğum uzmanı doktora vardılar. Doktor bir muayene etti. Tahlil istedi. Tahlilden sonra;

-Size müjde verebilirim. Karınız hamile. Hem de üç aylık, demesin mi!

-Sağ ol dedi Yusuf.

Durdu utandı. Fakat içinden kocasına sarılmak geldiyse de, bu isteğini "ele güne karşı ayıp olur" diye yapamadı. Yalnız merdivenlerden aşağı inerken karanlıktan faydalanarak elini tutabildi. Olunca kuvvetiyle sıktı. İçini bir sevinç kaplamıştı. Kocasını da sevincinden karısına neler almamıştı ki!

Durdu, kocası ile doğru babasıyla vardı. Akşam yemeğini yiyorlardı. Kapıdan girdi. Hoş beş demeden beşikteki çocuğu kucağına aldı. Doya doya öptü, kokladı. Aynı üç ay önceki koku burnundaydı. Sıcaklığı gene hissetti. Ağabeyi Kemal'e:

-Sana teşekkür etmeye geldim birader.

-Neden teşekkür ediyorsun?

-Senden bebeği istediğimde, "Benden çocuk isteyeceğine, Allah'tan iste!" demiştin.

-Ne var bunda?

-Senin dediğini yaptım. Senden isteyeceğime Allahtan istedim.Allah beni utandırmadı. Kurban olduğum bana da bir çocuk verdi, dedi.

Kaşık Kemal'in ağzında kaldı. Yüzü kulaklarına kadar kızardı. Yine bir sessizlik ortalığa çöktü. Bu habere anası ve babası çok sevinirken Kemal düşünceliydi. Düşüncesi gerçek olmayacaktı. Son pişmanlık fayda etmeyecekti. Şimdi gülen Durdu'ydu.

Dokuz ay sonra gelen nur topu gibi bir erkek bebektir. Durdu adını babasının adı olan Hüseyin koydu. Şimdi çocuk tutkusunu doyasıya yaşıyordu. Eh ne diyelim. Darısı çocuk tutkusu çeken diğer anaların başına.

Not:

(1) Tettleme : Kınama,hoş görmeme, ayıplama

(2) Çomça : Tahta kaşığın büyüğü, Tencere ve kazanda yemek karıştırılan büyük tahta kepçe.

Murat Ergin

AKSİR

En az beşer kişiden oluşan iki takım kurulur. Bu sayılar artırılabilir. Her takımın birer deneyimli ebesi vardır. Bütün oyuncular yalnız kısa don kalmak üzere çıplanırlar. Genelde yalınayak oynanır. Ebeler takım kaptanı gibi kendi takımlarını idare eder. En az futbol sahası büyüklüğünde düz bir alan ayarlanır. Bu alan ortadan ikiye bölünecek şekilde iki ucuna taştan işaret konur. Kura çekilerek belirlenen takım sahanın yukarı tarafına geçer.

Birinci sette yukarı tarafa geçen ve gelin koyma hakkını elde eden takıma A takımı, aşağı sahayı geçen takıma da B takımı diyelim.

Her iki takımın ebesi, kendi oyuncularını arasından çok iyi koşan, kurnaz, yenilmeyen sportmen birisini "gelin" tayin eder. Gelinin başı özel işaretlerle süslenir.

A takımı, gelinini sahasının ve oyuncularının en arkasına işaretlenen noktaya yerleştirir. B takımı aşağı sahada yerlerini alır. A takımının bütün oyuncularının görevi, gelini B takımının hücumundan koruyarak, gelinlerinin elini saldırmadan ve yere düşürmeden orta çizgiyi aşağıya geçirmektir. A ve B takımının bütün oyuncuları, gelin dahil sol bacaklarını dizden bükerek arkadan sağ eli ile ayağının baş parmağından tutar ve sekerek düdükle birlikte B takımı A takımına saldırır. Aşağı sahayı

KARABUYNUZLAR'DA İKİ YÖRÜK OYUNU

alan takımının tek amacı, gelini orta çizgiyi aşağıya geçmeden yakalayarak yere yıkmaktır. Oyunun başlamasından sonra birbirine saldıran Ave B takımı oyuncularından her hangi biri, ayağından elini bırakır veya sağ eli hariç vücudunun bir bölgesi yere değer, yahut yere yıkılırsa o oyuncu oyundan diskalifiye olur, yenilmiş sayılır, oracıkta oturur, artık yalnız bu set için oyuna müdahale edemez.

1- Eğer orta çizgiyi geçmeden B takımı gelini yakalar ve yere yıkarlar veya gelin yere düşer, yahut sağ eli sol ayağını salarsa A takımı bir set yenilmiş olur. Yahut A takımı B'nin bütün oyuncularını diskalifiye eder ve gelini sekerek orta çizgiyi geçip B sahasına geçirirse yine B takımı bir set yenilmiş sayılır.

2- Eğer A takımının gelini tek ayak üzerinde sekerek şartıyla, B takımını atlatarak orta çizgiyi geçip B takımının sahasına ulaşırsa B takımı bu set yenilmiş olur.

İkinci sette yukarı sahayı B takımı alır ve gelin koyma hakkını elde eder. Yukarıdaki yarışma aynı şekilde devam eder. Aksir, 5 set oynanır.

5 setin sonunda "Giriş gelin" yarışması başlar. A ve B takımının bütün oyuncuları sahanın orta yerinde daire şeklinde bir halka yapar ve otururlar. A takımından bir oyuncu ortaya çıkar, B takımından bir oyuncu ile tek ayakta sekerek birbirini yıkmaya çalışır. Yıkılan (diskalifiye) oyuncunun yerine kendi takımından birisi gelir yenenle yarışır. Yenen oyuncu diskalifiye oluncaya kadar karşı takımdan kalkan oyuncularla yarışmaya devam eder. En son gelin yarışa kalkar. En son ayakta kalan oyuncunun mensup olduğu takım bu setin galibi olur ve böylece takımına bir set kazandırmış olur. Önceki setler ile giriş gelin setinden alınan galibiyetler hangi takımın fazla ise, O takım yarışmanın galibi sayılır.

Yenilen takım önceden kararlaştırılan elma, üzüm, keletir, kavurma, kebab... gibi bir yiyeceği satın alır veya evlerinden getirirler ve birlikte yerler. Bu yiyecek olmaz ise yenen takım, ceza olarak yenilen rakip takımdaki arkadaşlarının sırtına binerler. Böylece kendilerini belirlenen uzaklıktaki yere varıncaya kadar taşıtırılar.

Aksir, en eğlenceli bir Yörük sporudur, yarıştır, oyundur. Belki de bugünkü futbolun anasıdır.

KIZGINTAŞ

Kızgıntaş hem yaylada alanda hem de sahilde köy arasında akşamları çok oynanan bir oyundur. İsterseniz sahilde oynadığımız "Kızgın Taş"ı anlatayım.

Köyün içini bir toz bulutu kapladı. Gündüz akşama kadar güttüğümüz, develer, öküzler, inekler, eşekler ve atlarla köye dönmüştük. Gürültüler, bağrısmalar, koşuşmalar yoğun bir telaş bütün hızıyla sürüyordu. Hocanın ezanı ortalığı sakinleştirdi. Güneş batmış, hava kararmıştı. Tokat denen köy meydanında kızgın taş bütün hızıyla başladı.

Kızgın taş, akşama kadar özlemle beklenen ve her akşam oğlanlı-kızlı oynanan bir oyundur. Oyun alanında en büyük ve yerli bir taş ebe seçilir, küçük yuvarlak bir taş ateşte kızdırılır. Karşılıklı iki takım haline gelen oyunculardan biri kızgın taşı "yal-lah..!" narasıyla ileri fırlatır. Her iki takım da o tarafa koşarak, karanlıkta el yordamı ile yoklayarak kızgın taşı bulmaya çalışır. Onlar da öyle yaptılar. Taşı bulanın elinden karşı takım almaya çalıştı. İşte bu sırada büyük bir hengâme yaşanıyordu. Kızgın taşı almak için kızlı oğlanlı üst üste yığıldılar. Aradan sıyrılarak kızgın taşı büyük ebe taşına "Tak...Tak..!" diye vurabilenler, bir set kazanmış ve karşı tarafa bir DAĞ girmişti.

Gerçekten benim takım, kızgın taşı sekiz kez bulup ebe taşına "tak tak" vurarak zaferi kazandı. Karşı taraf üçte kalmış, ellerindeki taş kadar kızarmışlardı. Çünkü ütülen bu takım, kazananları sırtına bindirerek belli bir mesafeye kadar götüreceklerdi. Kızlı-oğlanlı sekiz yaşından on üçüne, on yedisine kadar oyuna katılmışlardı. Ay tabak gibi sonsuzluktan gülümsüyor, yıldızlar bütün parlaklığı ile oyunculara eşlik ediyordu. Galipler karşı takımın üzerine binerek ebe taşına 50 m. Uzaklıktaki işaretli yere kadar taşdılar. Birbiriyle yapılan şakalar, söz atmalar, gülmeler, kahaahalar, yıldızlara kadar ulaşıyordu. Aldığımız sevkle dört köşe oluyorduk. Bu oyunlar bizi, bu topraklara bir daha bağlamıştı.

ALANYA'DA AHİLİK KÜLTÜRÜNÜN İZLERİ

Türk esnaf kuruluşlarının en önemlilerinden birisi "ahilik" tir. Ahilik kelimesi, "ahi" köküne, "lik" eki getirilerek türetilmiş bir isimdir (ahi+lik).

Ahi kelimesi, eski Türkçe devrinden beri varlığını bildiğimiz "akı" kelimesinden gelmektedir. (1) Akı ise, cömert, eli açık" demektir. Kelimemiz bu mâna da olmak üzere, Uygur Türkçesi metinlerinde (2) ve Orta Türkçe devrine ait eserlerde mevcuttur. (3) Ancak, akı (ahi) kelimesi, Eski Anadolu Türkçesinde (4) ve günümüz Anadolu ağızlarında (5) mana genişlemesine uğramış ve bünyesine " sevgili, dost, arkadaş, kardeş," gibi unsurları da almıştır.

Ahilik'in kavram olarak mânası ise, "mefkûre ve çalışma tarzı itibarıyla toplama hizmet sunma ülkesü ile özel yönetmeliklerde (ahi seçerenâmeleri ve Ahi Fütüvvetnâmeleri) belirtilen iş ve ahlak disiplini, şeyh,usta, kalfa, çırak v.s. hiyerarşisi içinde çalışmayı ibadet zevki haline getiren sınaî, ticari, askeri ve kültürel faaliyetlerde bulunan bir teşkilattır." (6)

Ahi teşkilatı, ilk olarak Anadolu Selçuklu Sultanı 1.Giyasü-din Keyhüsrev'in , ikinci defa tahta geçtiği tarih olan 1204 (601) yılından hemen sonra ,Ahi Evren Şeyh Nasir'd - Din Mahmut tarafından Kayseri' de kurulmuş (7) ve daha sonra da İbni Batuta'nın yerinde tespiti ile, "Türkmenlerin yaşadıkları her vilâyette, her şehirde ve her köyde" (8) var olmuştur.

Selçuklu- Osmanlı çizgisinde, büyük bir gelişme

gösteren ahilik, 18.asırdan (9) itibaren, cemiyet hayatında, sosyal adetler içinde yer almış, bir değerler bütünü olarak, varlığını devam ettirmeye çalışmaktadır.

Biz de, burada Alanya' da Ahilik kültürünün izlerini göstermek istiyoruz. Konuyu ise, şu şekilde tasnif edeceğiz.

I-Dil Yadigarlarında Ahilik Kültürünün İzleri.

II-Esnaf Adetlerinde Ahilik Kültürünün İzleri.

Şimdi, bunları izah edelim.

I-DİL YADIGARLARINDA AHİLİK KÜLTÜRÜNÜN İZLERİ:

Alanya ağızı ve Alanya isim biliminde mevcut olan, konu ile alâkalı, bazı unsurları, şöyle belirtebiliriz.

a-Alanya ağızında, "kardeş, arkadaş ve dost" manasında kullanılan "akı" kelimesi (10) ile, "zenaat sahibi adam, kuşluk vaktine kadar aç kalır" (11) diye güzel bir özlü söz vardır.

Ayrıca, yapılan bir işin karşılığını alamama durumunu belirten, "çırak çıkmak" (12) deyimini bulunmaktadır.

Meslek ahlâkına aykırı davranan ve buna bağlı olarak, esnaf birliğinden ceza gören, zenaat sahibi şahsı anlatmak içinde "pabucu dama atılmak" ve "kulağı kesik" (13) deyimleri kullanılmaktadır.

b-Alanya isim biliminde ahi ve ahilik ile ilgili isimlerde geçmektedir. Meselâ, Kanuni Sultan Süleyman devrine ait bir defterde, Alanya'da "Ahi Ahmet" adın-



da bir zattan bahsedilmektedir .(14)

Yine Alanya'nın Mahmutseydi köyü ile Türkteş köyü arasında, "Yaran Dede" ismini taşıyan bir türbe vardır. Burası, çocuğu olmayan aileler tarafından ziyaret edilmektedir.(15)

II-Alanya'da tarihten günümüze, çeşitli zanaat grupları mevcut olmuştur. Bu zanaatlardan bazıları köklerini, bir Pir'e bağlamakta. (mesela: Demircilerin Pir'i Hz. Davut, gemicilerin Pir'i Hz. Nuh v.s. gibi.) ve pirlî zanaatın, bereketli olduğu kabul edilmektedir.(16)

Ayrıca zanaat sahipleri tarafından, "esnaf birliği" kurulmuş ve bu birlik yöneticileri, önemli görevler ifa etmiştir.(17)

Zanaat sahipleri, genellikle her zaman, şehrin çarşısında faaliyet göstermektedir.

Bilindiği gibi Alanya, 1221 yılında, Anadolu Selçuklu Sultanı, Uluğ Alaeddin Keykubat tarafından fethedildikten sonra, çarşı, iç kalede kurulmuştur. Bu konu da, Evliya Çelebi şöyle demektedir. "Kale'nin içinde ayrıca, altı mektep, iki medrese, üç han ve yılın altı ayında faaliyet gösteren bir de hamam mevcuttur. Yüze elli' ye yakın dükkân da malla doludur". (18)

Ancak, daha sonra ki yıllarda, değişik sebeplerden dolayı, halkın kaleden inerek, deniz, deniz kıyısına yerleşmeye başlaması üzerine, çarşı da, Taşpazarı Mahallesi'nde bulunan, bu gün, "Kuyularönü Camii" olarak bilinen, "Kasap Mahmut Camiin" (19) etrafına taşınmıştır.

Alanya'da, 1960'lı yıllara kadar, geleneksel zanaatlar varlığını devam ettirmekte idi. Fakat, bu tarihten itibaren, Alanya'da turizm hareketlerinin başlaması, ve dünya şartlarının değişmesi, bunlardan bir kısmının yok olmasına, bir kısmının da temsilcilerinin, çok az kalmasına sebep olmuştur.

Yeri gelmişken, Alanya'da tespit ettiğimiz, zanaatları da verelim:

a) Halen faaliyet gösteren zanaatlar: 1- Demircilik, 2- Kalaycılık, 3- Çilingirlik, 4- Berberlik, 5- Terzilik, 6- Cviz sandıkçılığı, 7- Fırıncılık, 8- Marangozluk, 9-Lokantacılık, 10-Kayık imalatçılığı, 11-Kahvecilik, 12- Balıkçılık, 13- Hamallık, 14- At Arabacılığı, 15- Kunduracılık, 16- Kasaplık, 17- Tenekecilik, 18- Yorgancılık, 19-Manifaturacılık, 20- Kuyumculuk, 21- Fotoğrafçılık.

b)Yok olan zanaatlar : 1- Nalbantlık, 2- Kürtüncülük, 3-Semercilik, 4- Dülgerlik, 5- Nalincilik, 6-Faytonculuk, 7-Kiremitçilik, 8- Tuğlacılık, 9- Kireççilik, 10- Yemenicilik, 11-Tüfenkçilik, 12- Şekercilik, 13- Hasır ve Zembilcilik, 14- Kiracılık, (20) 15-Helvacılık (21).

Burada, zanaat sahibi olmanın merhaleleri üzerinde de duracağız. Bunlar:

- 1- Çırak ve Kalfa olma.
 - 2- Usta olma.
 - 3- Dükkan açma.
 - 4- Esnaf dayanışması.
 - 5- Ticaret adabıdır.
- Devamı gelecek sayıda-



Akdenizde Sanat

Hazırlayan : BİLGE

ALANYA'DA İLK YÖRÜK MÜZESİ AÇILDI.

16. Haziran 2012 tarihinde Alanya İncekum kasabasında Akdeniz Bölgesinin ilk Yörük (Etnografya) müzesi muhteşem bir törenle açıldı

İpekyolu üzerindeki Alanya-Şarapsa ve Alaraham zincirine bir halka olarak eklenen İncekum Kervansaray ve Yörük Müzesi, Selçuklu Hamamı ile Alanya'ya ölümsüz bir hizmet armağan eden, Alanya Kültür, Sanat ve Turizm Vakfı'nın da Kurucusu ve Başkanı olan Av. İsmail Yıldız'ı gerçekten kutlamak gerek.

Müzedeki Türklerin orta Asya'dan başlayan ve bu güne kadar gelen inançları, yaşamı, kıyafetleri, deve ve sürülerle yapılan yayla göçleri, kıl çadırı, evi, çoban malzemeleri, aydınlatma araçları, dokumacılık, çiftçilik, demircilik, kalaycılık, geyesilikte çamaşır yıkama, koyun kırkması, üzüm ve zeytin sıkması gibi yaşamın bütün kesitleri canlandırılmış ve sergilenmektedir. Kervansaray geleneğindeki han içinde verilen bütün hizmetlerin yaşatılması da düşünülmektedir.

Ayrıca geleneksel kültürel etkinliklere, yerel lezzetleri tattırmak için aşevine de yer verilmiş, o duygunun yaşatılmasına özen gösterilmiştir.

12. ULUSLARARASI ALANYA TURİZM VE SANAT ŞENLİĞİ

26-29 MAYIS 2012 tarihlerinde görkemli ve çeşitli etkinliklerle büyük coşku içinde yerli ve yabancı halkın yoğun ilgisiyle geçti. Alanya Turizm Şenlikleri, sanat, kültür, sergi gösterileriyle herkesin beğenisini kazandı.

XII. ALANYA TARİH VE KÜLTÜR SEMPOZYUMU YAPILDI

Alanya Kültür- Sanat ve Turizm Vakfı 04-06 MAYIS 2012 tarihlerinde çok önemli bir seminer daha yapmayı başardı. XII. Alanya Tarih ve Kültür Sempozyumu, Alanya Kültür Merkezi'nde aynı anda 2 salonda yapılan ve 3 gün süren oturumlarla gerçekleştirildi.

Türkiye'nin çeşitli üniversitelerinden çok sayıda öğretim üyesi ve Alanyalı araştırmacı ve yazarlar tarafından oldukça çeşitli konularda tebliğler sunuldu. Sempozyumda sunulan tebliğler, şimdiye kadar olduğu gibi ALSAV tarafından bir kitapla Alanya halkının okumasına sunulacaktır.

Uluslar arası 49. Antalya Altın Portakal Film Festivalinde "Sosyal Sorumluluk" ödülünü Türkan Şoray aldı.

19.Adana Altın Koza Film Festivali 22 Eylül 2012 tarihinde yapıldı. Birinciliği "Babamın Sesi" adlı film gündeme taşıdı.

Alanya'da 10. Uluslararası Caz Günleri 23 Eylül 2012 tarihine kadar sürdü Alanya Belediye Başkanı Hasan Sipahioğlu Türkiye ve Dünyadan 150'yi aşan sanatçının katıldığını ve çok ilgi gördüğünü söyledi.

2012 Nobel Edebiyat Ödülü'nü Çinli yazar Mo Yan kazandı. Mo YAN, aynı zamanda Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanan ilk Çinli yazar oldu. Bu ödül, Çin'deki sosyal paylaşım sitelerinde "Çin'in gururu" olarak yorumlandı. İsveç Akademisi tarafından 1,2 milyon dolarlık ödüle layık görülen Mo'nun "Evham Verici Gerçekçilik" adlı eseridir. Yan, dünyada Nobel Edebiyat Ödülü alan, 109. edebiyatçı oldu.

Bütün Türkiye'de olduğu gibi Alanya'daki okullarımız da 4+4+4 eğitim sistemine noksansız geçiş yaptı. Öğrencilerin ezberci eğitimden kurtularak her çocuğun kişilik, beceri ve eğilimini ortaya çıkaran bir sistem amaçlanmaktadır. Ayrıca 1960 tarihinden bugüne kadar ihmal edilen mesleki ve sanat eğitimine ağırlık verilecektir. Sanayi-okul işbirliğinin gerçekleştirilerek ülkenin hızla kalkınmasının ve üretim toplumuna geçişin sağlanacağı ileri sürülmektedir.

Alâiyeli Kaygusuz



Prof Dr. Abdurahman GÜZEL

ALÂYELİ KAYGUSUZ ABDAL (Alâeddin Gaybî Bey)

Alanya'nın Yunus Emresi Kaygusuz Abdal'ın gerçek yaşam öyküsü ile ilgili bilgilerimiz yeterli sayılmaz.

Âşık olsam adum tembel Alâyî,
Eğer sofi isem dirler mürâyî.

Bu şiirinde olduğu gibi, Kaygusuz Abdal'ın asıl adı Alâeddin olup Alanya Beyi'nin oğludur. Şiirlerinde kullandığı, Kaygusuz, Kaygusuz Abdal, Miskin Sarayî, Âlayî, Gaybî... gibi mahlaslar bu görüşü doğrulamaktadır. "Alâyî" veya "Alâî", Alâeddin demektir.

Ayrıca 1530 tarihli Kanuni Sultan Süleyman dönemine ait İlyazıcı Defterinde Alanya Oba'da "Vakf-ı Zaviye-i Gaybî Dede" adı ile Kaygusuz Abdal adına kurulmuş bir vakıftan söz edilmektedir. Bu da, esas olarak Kaygusuz Abdal'ın Alanya Oba Gülefsen'de doğduğunu, Alâiye Beyi'nin oğlu olduğunu kanıtlayan açık bir delildir.

Babası Hüsamettin Mahmut'un 1361 yılında Alâiye Beyi olduğu, Alanya Çıplaklı'daki Gülefsen Camisi, Alaeddin Bey Türbesi, Medrese gibi yapıtların 1373 yıllarında yaptırıldığı açıkça yazılıdır.

Kaygusuz Abdal'ın 18 yaşında Abdal Musa Tekkesine girdiği ve Alanya Beyi olan babası Hüsamettin Mahmut'un kendisini Abdal Musa'dan geri istediği bilinmektedir. O halde, Alanya Beyi Hüsamettin Mahmut'un 1342 tarihinde Alanya Oba-Gülefsen'de bir oğlu olmuş ve Türk ad koyma geleneğince kendi babasının adını vermiştir: ALÂADDİN

Doğduğu tahmin edilen köşkün kalıntıları, bugün Alanya'nın Çıplaklı-Oba Gülefsen denen yerde yaşam savaşı vermektedir. Alanya merkezine 5 km uzaklıkta portakal ve muşmula bahçeleri içinde, yeşilliklere bürünmüş olan köşk, hüznle tarihi anmaktadır. Bu köşk, halâ önünde şırıl şırıl Gülefsen Pınarı kaynayan, tarih kokan bir ziyaret yeridir. Kaygusuz Abdal (Alâeddin Bey)'in adını aldığı dedesi Alâeddin Beyin türbesi de bakımsız vaziyette Gülefsen'de durmaktadır.

Alâeddin Bey, Gülefsen'de babasının sarayında özel bir eğitim görmüştür. Babasından sonra Alâiye Sancak Beyi olacaktı. Bey ğlu olan bu genç, ona göre eğitilmeli ve devlet adamı olmaya hazırlanmalıydı. Oba'daki medresede okumuş, babasının yaptırdığı camide namaz kılmıştır. Ele avuca sığmayan genç

Beyzade, geçit vermez dağlarda at koşturur, avcılık öğrenirdi. Nişancılık, kılıç kullanma, ok atma, güreş en çok sevdiği sporlardı. Bu yağız delikanlı, ilim, edebiyat, din, siyaset, İslâmiyet, tarih, Arapça, Farsça dilleri üzerinde eğitim ve terbiye görmüş tam bir bey oğlu gibi yetişmiştir.

18 yaşında, tam heyecanlı çağında yine arkadaşları ile birlikte Alanya'dan çıktığı bir av sırasında yaraladığı bir geyiğin izini sürmeye başladı. Yaralı geyikle birlikte Antalya- Elmalı Tekke Köyü'ndeki Abdal Musa Dergâhına geldi. Bu nur yüzlü, pamuk sakallı piri görünce, hemen etkilenerek onun tekkesine girdi.

Kendisini buraya çekenin, keramet sahibi Abdal Musa Sultan olduğunu anlayan Alâeddin Bey, ilk kez böyle bir keramet ve söylence ile yeni bir yaşama başladı. Kendi söyleşine göre:

"Abdal Musa'ya kul oldu candan
Çekti elini iki cihandan."

40 yıl bu Abdal Musa, Dergâhı'nda çile çeker, odun getirir ve kendini yetiştirir. Önceleri hamlığandan acemi ve torlak oluşundan utanır, yakınır. Abdal Musa'ya intisap etmeden bu yolları bilmediğini, tekkeye girince tarikat ve tasavvuf yolunda ilerlerken çok şeyi öğrendiğini belirtir.

Ben bu yolu bilmez idim,
Bana benlik hicap imiş.
Okudum, anladım, bildim,
Bana benlik hicap imiş.

Kaygusuz der, ey gâni!
Şükrolsun buldum seni,
Ayruk sanmayın beni,
Bana benlik hicap imiş.

Aradığı hazineyi bulmuştur artık. Tanrı âşığı, gönül ehli, hikmet sahibi bir ermiş, bir evliya olmuştur. Kaygusuz Abdal, Abdal Musa tekkesinden diplomasını almış, mürşit olmuştur. Elmalı'dan 1397 yılında ayrılarak memleketi Alanya'dan gemi ile Mısır'a gitmiştir. Orada büyük bir tekke kurdu. Daha sonra müritleriyle birlikte Hacca gitti ve oradan tekrar Anadolu'ya döndü.

İsmail YILDIZ

ALANYALI KAYGUSUZA

Girdi sevgi gönüle, buluştu,
Evreni kuşatan aşkla.
İnsanlaşan mâna hoş geldi.
Dost olduk herkesle, düşman yok oldu;
Kanımız çekildi damarlardan,
Kavgalar yok oldu.
Tacı, tahtı yere serdik,
Yürüdük Mevlâ'ya.
Gönülden bağlandık artık
Kal ü belâya.

İkilik zincirini kırdık, teke döndük;
Benliğimizi yele verdik, toka döndük.

Aşk ile döner oldu dünya her an,
Kavgadan hoşlanmaz oldu cihan,
Kendimi buldum nar içinde,
Kaybolup gittim yâr içinde.

Biraz da Gülelim



Ahmet OLGUN

KURBAĞALARI CANLI ZANNEDİYOR

Okul Müdürü Ana okulunun salonuna zengin bir velilinin okula hediye ettiği halıyı serdi. Halı hiç kullanılmamıştı. Okulun çocuklarını ve öğretmenleri halı olan salona topladı. Halının etrafını çeviren çocuklara;

-Çocuklar!

Bu halıyı yeni aldık. Bu salona seriyoruz. Burada duracak. Siz sınıflara geçerken bu halıya basmayacaksınız. Halıyı kirletmeyeceksiniz. Üstünde şu gördüğünüz kurbağalara basmayacaksınız. Çamur etmeyeceksiniz. Bu halı burada tertemiz duracak. Anladınız mı?

Çocuklar hep bir ağızdan:

-Anladık! Diye bağıldılar.

Öğretmenler de baş işaretleriyle müdüre destek verdiler.

Öğrenciler sıra halinde dersliklere girdiler. Öğretmenler halının kenarında toplanmış konuşuyorlardı.

Öğrencilerden Ahmet masanın üstüne çıktı.

-Arkadaşlar beni dinleyin! Çocuklar hep birlikte Ahmet'e baktılar. Ahmet devam etti. Bizim müdür yaşlı olduğundan halının üstündeki kurbağaları canlı zannediyor. Onun için de üstüne bastığımızda ölecek diye düşünüyor. Halbuki bu kurbağa resimleri, basın bir şey olmaz, dedi.

Çocuklar gülüşürken Ahmet yerine oturmuştu.

ATATÜRK'Ü BİLMİYEN ÖĞRETMEN OLAMAZ

Bir ana sınıfına Müfettiş girdi. Çocuklar ayağa kalktı. Öğretmen Müfettişe:

-Hoş geldiniz, dedi.

Müfettiş:

-Hoş bulduk, çocuklar oturunuz diye komut verdi.

Çocuklar yerlerine oturdular. İçlerinden Cengiz ayağa kalktı, öğretmene:

-Öğretmenim bu kim? Diye sordu.

Öğretmen:

-Çocuklar ben sizin öğretmeninizim. Bu da benim öğretmenim, anladın mı?

-Anladım, dedi. Yerine oturdu.

Müfettiş öğretmenin verdiği dersi izledi. İzin aldıktan sonra çocuklara duvarda duran Atatürk resmini göstererek:

-Bu kim? Diye sordu.

Cengiz parmak kaldırdı.

-Söyle Cengiz.

-Az önce bize yalan söylediniz.

-Neden?

-Atatürk'ü bilmeyen öğretmen olamaz, dedi.

YA ARABAYI ÇALARLARSA

Hayri ile oğlu Bilal bildircin avına çıktılar. Kuşu kandırmak için bildircin sesi veren bir cihaz almışlardı. Bu cihaza da 150 TL vermişlerdi. Makineyi köyden uzakta bir dağa kurdular. Kuş sesi ile öterken arabaya bindiler doğru köy.

Sabahleyin geldiklerinde ne makine vardı, ne de kuş. İştahları kursaklarında kaldı. Sizin anlayacağınız cihaz çalınmıştı. Oğlu Bilal Alanya'dan yeni bir cihaz getirdi. Aynı yere gittiler.

Hayri:

-Oğlum!bu cihazı buraya kurar gidersek çalarlar.

-Ne yapalım?

-Bu cihazı arabanın içine kuralım. Hoporlösünü dışarı çıkarırız. Kimse arabanın içinden çalamaz.

- İyi akıl ettin baba. Bende derim ki , arka kapısının camını biraz indirelim. Gelen bildircinden bazıları içeri girer. Tüfek atmadan yakalarız.

Öyle yaptılar. Eve yaya döndüler. Evde komşuları Mustafa oturmaya gelmişti. Avdan açıldı.

-Bu gün bildircin avlamadınız mı?

-Durumu sorma? Dedi. Olanları bir bir anlattı.

Sonra da: Hırsızlara iyi bir tuzak kurduk, dedi.

Mustafa gülerken:

-Ya.. Arabayı çalarlarsa..?

BİR SÖZ:

*MEMUR masayı, ERMİŞ asayı, HÂKİM de yasayı sever.

Konuk Şairlerimiz

Fikret ÜNAL- Sarıkamış Doğumlu

DİL GÜZEL

İndim dostun bahçesini görmeye,
Lâle güzel, sümbül güzel gül güzel.
Hoyrat eli değip dalı kırmaya,
Fidan güzel, yaprak güzel dal güzel.

Bülbüller konuşur sevgi dilinden,
Bize haber verir gönül telinden,
Tadan bilir muhabbetin balından,
Arı güzel, çiçek güzel, bal güzel.

Canı vermeyenler canan olamaz,
Ferhat olmayanlar Şirin olamaz,
Her konuşan bu lisanı bilemez,
Mâna güzel, anlam güzel, dil güzel.

Bir ilham geldi de söyledim öyle,
Duygu denizinde yüzerim böyle,
Ruhumuz Mecnun'dur, aşkımız Leylâ,
Leylâ güzel, Mecnun Güzel, çöl güzel.

Fikretim, fikredip bilebilirsin
Bülbülsün feryada gelebilirsin,
Elindeki sazı çalabilirsin,
Sazın güzel, perde güzel, tel güzel.

-Dil Bayramına Armağan-

Mustafa ERTAŞ

CAN KARDEŞİM HAŞİM BEY

En iyi akşamlar, ey benim dostum,
Sevgi, selam, saygı sunmaktır kastım,
Hamdım, yundum, yandım, sen gibi piştim,
Can kardeşim nasılsınız Haşim Bay?

Yaylalara, dağa duman yürüse,
Labadan, bumbardan çıktı sanırım,
Allah kalbinize ilham verirse,
“Deşerim lâbayı “ görsem Haşim Bey.

Hülüklü çorbadır sofranın başı,
Etli pilâv gelir onun yoldaşı,
Çeşitli ve güzel ALKOD'un aşısı
Afiyetle yesin dostlar Haşim Bey,

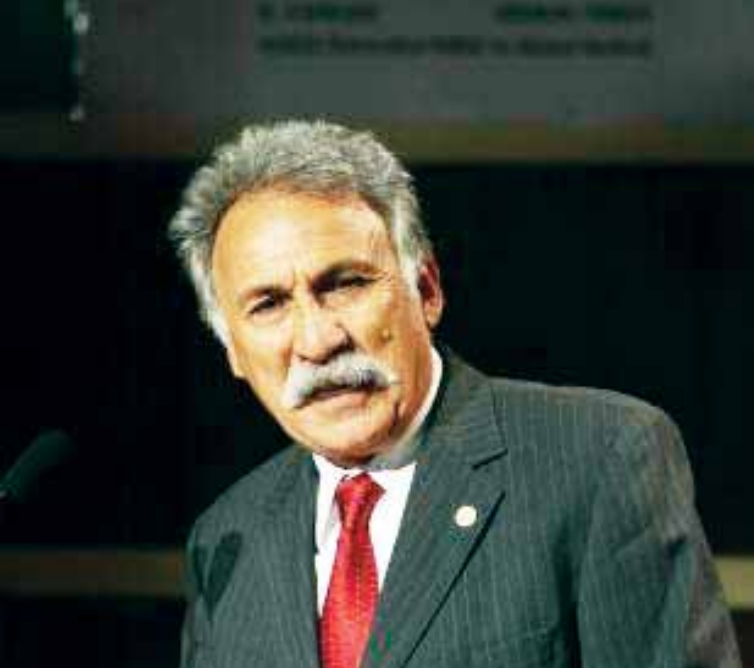
Koz sucuğu yufka, söğüş, ülübü,
Köfteyi karıştır karıştır, yanmasın dibi,
Şu kenarda ceviz, peynir var gibi,
Afiyetle yesin dostlar Haşim Bey,

Elimi uzatsam dağlar ve derya,
Alanya sofrasın kurması zor ya,
ALKOD başkanı, üyeler var ya,
Hepsine de sevgi, saygı Haşim Bey.

Kültür zenginiyiz dostlar, erenler,
Doğru diyor Türkiye'ye gelenler,
Gerçeği görürler burada kalanlar,
Hazinedir her yönüyle Haşim Bey,

Ertaş der, çok yaşa sevgiyle gülen,
Alanyalılar'a binlerce selâm,
Vatanın, milletin kaderini bilen,
Atatürkçü can kardeşim Haşim Bey.

Bakış Açısı



Akdeniz Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Fahri Işık, arkeolojik kazıların bulgularına göre, bilimin ve uygarlığın Anadolu'dan doğduğunu söyledi.

Atatürk Üniversitesi'nde düzenlenen "Uluslararası Doğu Anadolu-Güney Kafkasya Kültürleri Sempozyumu"nun açılış bildirisini sunan ve uzun yıllar Atatürk Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak da görev yapan Işıklı, kültür köklerini antik Yunan'a bağlayan Batı dünyasının gerçekleri germezlikten gelmeye devam ettiğini vurguladı.

"Avrupa'dan nasihat almak, bütün işleri Avrupalıların emellerine göre yapmak, bütün dersleri Avrupa'nın ortaya koyduğu gibi görmek ve göstermek" yanlıştır diyen Işık, Türk bilim adamlarının kendi bulgularını ve değerlendirmelerini artık cesurca ortaya koymaları gerektiğini anlattı.

Atatürk'ün, "Hangi istiklâl vardır ki ecnebilerin nasihatleriyle, ecnebilerin plânlarıyla yükse-

"YUNAN DEĞİL ANADOLU UYGARLIĞI"

Arkeolog Prof. Dr. Fahri Işık*

lebilsin? Tarih böyle bir hadiseyi kaydetmemiştir!" sözünü hatırlatan Işık, şöyle devam etti:

"Avrupa kültürünün kökenleri antik Yunan'da değil, Anadolu'dadır. Bizim yaptığımız, yabancı bilim adamlarının yaptıkları çalışmalar, bu gerçeği açık bir şekilde ortaya koymuştur. Fakat Batı tezlerine inanan insanlar hâlâ var. Bu şaşkınlık verici bir durumdur. Ortaya koyduğumuz kanıtlara rağmen, bazı Türk bilim adamlarının da Batı tezlerini sorgulamaması hayretimizi daha da artırıyor."

"Şu artık kesindir: Antik Yunan aslında Anadolu kökenli kültür ve uygarlık birikimlerinin bir ürünüdür." diyen Işık, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"MÖ 1200-500'lerde biçimlenen uygarlığın Ege'nin doğu yakasında köklenmesini ve batıya sürgün sürüşünü sağlayan Anadolu halklarıdır. O kadar ki bugün Yunanistan'daki binyıllara uzanan mimarlık ve sanat tarihi bulguları ile daha eski dönemlerde Anadolu'daki uygarlık tarihine armağan edilen mimarlık ve sanat şaheserleri arasındaki etkileşim, Batı'nın kültür köklerinin Anadolu'dan türediğini belgeliyor. Bu konuda elimizde sayısız arkeolojik bulgu, mimarlık ve mekân kültürlerine ait yapısal değerler var. Dünya tarihinde kendi alanlarının 'ilk'leri olarak; felsefede doğayı, mitolojik inançlara odaklı Atina'nın aksine, akılla ve özgür düşün-

ceyle araştıran ve babası Kariyalı olan Thales'i, tarih yazımında yerli ad taşıyan Hekataios'u ve mimaride bir Hippodamos'u yetiştiren; çömlek boyamacılığında, Doğu Ege'de ve sömürgelelerinde etkili özgün akımlar yaratan, heykelde Klasik'e geçişte Atina'ya öncülük eden, yazısı Klasik Dönem'de tüm Hellen halklarının yazısı olan ve eski adı Millavanda olan ve de halkı Karca konuşan bir millet, bunca zaman, nasıl 'Yunan kenti' sayılabildi?"

*"Uygurluk Anadolu'da Doğdu" adlı çevirisi Batı dillerinde de yapılan kitabın yazarı Arkeolog Prof. Dr. Fahri Işık, kendi yürüttüğü arkeolojik kazılar ve bilimsel araştırmalarıyla ortaya çıkardığı arkeolojik ve tarihsel bulguları değerlendiren 20 kadar bilimsel makalenin de sahibi. Işık, her birini, kanıtlarını oluşturan antik resimler, çizimler, heykel ve heykelcikler, kutsal alanlara ait mekânsal oluşumlar, krokiler ve her türlü tarihi belgeyle birlikte çalışmalarını kamuoyuyla paylaşmaya devam ediyor.

*18 ağustos 2012 tarihli Sabah Gazetesi'ndeki İbrahim Altay ile yaptığı söyleşiden bir bölümü ilgisi nedeni ile buraya alıyoruz.

HELEN DOSTLUĞUNU HÜMANİZM SANDILAR

İbrahim Altay - Burası ilginç. Çünkü Batı'nın Yunan'dan aldığını söylediği şeyin aslında Yunanistan'da olmadığını söylüyorsunuz. İş sofiistlere kadar gidiyor.

Prof. Fahri Işık-Çağımız felsefesinin öncülerinden ve o akımı Atina'ya taşıyan Protagoras ve Anaksagoras gibi İonialı düşünürler, umutla gittikleri 5. yüzyılın altın çağ Atina'sında her şeyi akılla açıkladıkları için dinsizlikle suçlanır, eziyet görürler. Hani İonlar Atinalıydı? Bu nasıl aynı halktan insanlardır ki kökten farklı düşünürler. O gerçekliğin temelinde, az önce sanatta değgin olarak da söyledim, aynı şey var, Anadolu olma var.

Atalay- Bundan sonra dönüş olması mümkün mü?

Işık- Olmak zorunda. Önyargılarla yola çıkmışsa, bir "Helen" hayranlığının büyüünde, er ya da geç dönüş kaçınılmazdır. Yeter ki görüşlerim eleştiriye açılsın. Amaçladığım bu. İlginç bir biçimde "yok" muamelesi görmekteyim. Hem makalelerimi yayına değer bul, konferanslara çağır, hem de "yazılmamış, konuşulmamış" say? Eleştirilsin ki doğrular bulunsun. Değilse, bir yere varılamıyor. Belki de "istemedikleri" bir yere varılsın istenmiyor; ne bileyim ben.

Atalay- Anlattıklarınız yaygınlaşırsa ne değişecek?

Işık- Benim sorunum o değil; eleştirilmek ve bilimsel doğrulara sorgulayarak varmak, benim beklentim. Eleştirileri de somut karşı belgelere dayandırmak.

Atalay - Türkiye'de durum nasıl?

Işık - Batı'dan farklı düşünülebilir mi? Bizde bir kesim var. Entelektüel ve hümanist olmayı 'Helen dostu' olmakla eşanlamlı sayan; doğallıkla da görüşlerime karşı çıkmayı 'hümanistliğin gereği' olarak görenler var. Bilimsel olarak karşı duramayınca da, 'Kültür ve sanat evrenseldir, insanlığın ortak değerleridir, kimlerin yarattığı önemli değildir' diyorlar hemen. Bir arkeologun asal görevi başka nedir, o unutuluyor; Batı'nın ve Batıcıların ikiyüz yıldır 'Yunan yaratıcılığı'nın misyonerliğini üstlenmişliklerine ise sessiz kalınıyor. Batı uygarlığını "Anadolu halkları yarattı." dersin ulusalcısın, 'Yunanlar yarattı' dersin hümanist oluyorsun.

Atalay - Size milliyetçi ve Anadoluocu demelerin nedeni bu mu?

Işık- Dedim ya, bazen oluyor. Aralarında benim öğrenmek uğruna yurt dışında altı genç yılını verdiğim bilimsel yöntemimi tartışmaya cüret edenler bile var. Kültür ehli olunca, arkeolog da olduğu sanısına kapılanlar bunlar. İsterim ki benim neci olduğumu bıraksınlar da; söylediklerimi, yazdıklarımı bilimsel düzeyde tartışmaya açsınlar.

Mimar Havva Yıldız

MİMAR GÖZÜYLE YÖRÜK MÜZESİ



Akdeniz turizm havzasında bir ilke daha imza atıldı. Alanya İncekum Kasabasında D-400 Karayolu üzerinde Yörük müzesi açıldı. 16 Haziran 2012 tarihinde yapılan alışılmamış ve görkemli açılışa kalabalık bir davetli topluluğu ile ben de katıldım.

Akdeniz bölgesinin ilk özel etnografya (Yörük) müzesi, Selçuklu mimari özelliklerini taşıyan Kervansaray, önünde çeşme, Yörük çadırı ve aşevi ile muhteşem bir uyum içindeydi. Geyik dağından getirilmiş olan kar kalıpları doğal ağaç kütükleri üstünde konuklara ikram edildi. Konuklar, Atilla Bodur korosunun türküleri eşliğinde bir taraftan içlilerini yerken diğer taraftan kar ile pekmezden yapılan Yörüklerin "kar aş" dediği karlama ve tuluk ayranı içmenin zevkini yaşadılar.

Gerçekten kültür adamı Av. İsmail Yıldız'ı bir daha takdir ettim. Yıllarca Türk kültürüne yapmış olduğu hizmetler yanında, İpekyolu üzerindeki Alanya-Şarapsa ve Alarahan zincirine bir halka olarak eklenen bu İncekum Kervansaray ve Yörük Müzesi ile Alanya'ya önemli bir hizmet armağan etmiştir.

İncekum Kervansaray, Selçuklu mimarî üslubuyla, iç ve dışta düzenlemelerde kullanılan Yörük kilimi motifleri, yöresel taş duvar ve kemerleri, ahşap oyma kapıları milli ve doğal yapı öğeleri ayrı bir ar-

moni oluşturmuş. Hele hele, müzeye ayrı bir hava kazandıran İncekum Kervansaray'ın 9 m. yüksekliğindeki giriş ana kapısına (portal), taştan oyma nakışlarına hayran kalmamak mümkün değildi.

Gerek taş ustalarının yontu sanatı ve gerek ağaç oymacısının üzerine işledikleri Selçuklu oyma ve kabartma motifleri, giriş salonundaki duvar süslemeleri, nakışlar görülmeye değerdi. Yalnız kapı bile, fikir plânında yapıya büyük bir görsellik ve görkem kazandırmaktadır. 1264 yılında Konya Alaeddin tepesinde inşa edilen İnce Minareli Medrese örnek alınmış, böylece millî tarihimize ve mimarimize iz düşümler yapmış.

Bu kapıyı, Yörük çadırının giriş kapısının taşa uygulanmış bir sanat şaheseri olarak görüyoruz. Taç kapı ve kemerlerde, yonttukları her taşa Türkmen taş ustaları ait oldukları kendi boylarının armasını kazımayı ihmal etmemişlerdir. İncekum Kervansaray'ın yapısında, Selçuklu dönemine ait bu mimarî gelenekler yaşatılmaya çalışılmış, iyi de edilmiştir. Kervansaray içinde hizmete giren Selçuklu Hamamında ve düzenlemelerde kullanılan çiniler, geleneksel Yörük kilimi motifleri esere ayrı bir çeşni kazandırmıştır.

Hele, Yörük Türkmenlerindeki geleneksel mimarî yapı ve örtü malzeme örnekleri, başlangıçtan günümüze kadar süren değişim ve gelişmeleri özenle sergilenmiş. Çadırdan saz eve, saz evden taş yapıya ve toprak örtüye, iki katlı ev, sonra pırgıç tahta örtüden yerli oluklu kiremit ve son olarak Avrupa kiremite geçiş canlandırılmış.

Gerçekten Yörük Müzesi, tek kelimeyle emsalsiz ve muhteşemdi. 450 m²'yi aşan bir salonda, bölümler halinde düzenlenmiş olan müzenin sergi salonuna girince kendimizi yıllarca öncesindeki hayatımızın içinde buluveriyoruz. Sırasıyla Yörüklerdeki inançlar, üretim, ziraat ve hayvancılık, ev içindeki yaşantımız, göçebe çadırımız, dokuma ve örgülerimiz, kullandığımız yüzlerce eşyamız kısaca Yörük hayatımız bütün canlılığı ile önümüzde sergilenmişti. Davetliler ve hepimiz saatlerce, hayranlıkla izlediğimiz müzede, eskiden yaşadığımız hayatı; yeniden bir daha yaşadık.

Alanya gençliğine, Alanyalıları ve Türk kültürüne, Türk turizmine; bu İncekum Kervansaray ve Yörük Müzesini kazandıran İsmail Yıldız'a binlerce teşekkürler.

Gönül Telimizden

İsrafil ATICI*

DAHA SENDEN GAYRİ

Daha senden gayrı aşık mı yoktur
Nedir bu telaşın hey deli gönül
Hele düşün devr-i ademden beri
Neler gelmiş geçmiş say deli gönül

Günde bir yol duman çöker serime
Elim ermez gidem kış ü karime
Kendi bildiğine doğrudur deme
Gel iki adama uy deli gönül

Şu yalan dünyadan ümidini üz
İnanmazsan var kitaba yüzbeyüz
Evin mezaristan, malın bir top bez
Daha doymadınsa doy deli gönül

Baktım iki kişi mezar eşiyor
Gam kasavet geldi boydan aşiyor
Çok yaşayan yüze kadar yaşıyor
De gel bu rüyayı yoy deli gönül

Mevlâm kanat vermiş uçamıyorsun
Bu nefsin elinden kaçamıyorsun
Ruhsat' sen dünyadan geçemiyorsun
Topraklar başına vay deli gönül

Aşık Ruhsati-Sivas

*Türkü, Av. İsrail Atıcı'nın repertuarından alınmıştır.



Mehmet ÖZEREN

KAVUŞMAK UMUDU

Günler geçer kavuşmak kısmet olursa,
Sevgi ile gözüme bakacak mısınız?
Gönlünün alevini gözüne verip,
Ateşinle beni yakacak mısınız?

Son verecek misin o gün yasına,
Boynuma atılıp koşarcasına,
Bir duygu gibi gönül tasına,
Süzüle süzüle akacak mısınız?

Sevgi öyle bir his ki derin mi derin,
Bir gün sonu gelirse acı günlerin,
Şükür makamında açıp ellerin,
Sevinç gözyaşların dökülecek misin?

Fakihoğluder:Sende açtım gözümü,
İyi dinle, düşün, şu son sözümü,
Ayrılmadan çekmediğin nazımı,
Doğru söyle güzelim çekecek misin?

-“Zirvedeki Sevda”-



-ALÂİYE DERGİSİ-

1.

Senir Bozlağının saz ve söz ustası 74 yaşındaki Neşet Ertaş'ı 25 Eylül 2012 tarihinde kaybettik. Bozkırın ve Yörük Türkmenlerinin tezenesi, türküleri ile gönlümüzde yaşamaya devam edecektir.

BOZLAK:

Bozlak deve bozlamasından gelir, Neşet Ertaş, Senir bozlağını avaz avaz okunuşundan ahenkli ve acıklı okuyuşa geçti. Kırşehir Abdalları ve Karamanoğulları Avşarları Senir bozlağı da denen bu bozulamayı, Orta Asya'dan Anadolu'ya getirdiler. Bozlak, hayvancılık, çobancılık ile ilgili türkülerdir. Dağ başlarında, ıssız yollarda yüksek bir sesle okunur.

2.

Yağmur Dergisi, İstanbul Marmara Üniversitesi II.İslâmi Türk Edebiyatı sempozyumunu gerçekleştirdi.

3.

Ülkemizde Çocuk edebiyatı gün geçtikçe gelişiyor. Alanya'da da çocuk edebiyatına ilgi artıyor. Bu yönde hazırlık yapan yöresel yazarlarımız çalışmalarını sürdürmektedir.

4.

Dünyaca ünlü golfcü Tiger Woods, 7 Ekim 2012'de Antalya'ya geldi. Antalya ve Belek'teki golf sahalarının dünya ölçeklerinde, üstün ve şaşırtıcı güzellikte olduğunu söyledi. Ünlünün gelişi Antalya turizmini hareketlendirdi.

5.

18 Eylülde Antalya yapı malzemeleri fuarı muhteşem oldu. Antalya fuarcılığı sevdi ve her yıl fuarlara ilgi artıyor. Alanya fuarların getirisini kavradı, turizm ve Ticaret fuarının ikinci si yapılacak.

6.

Güncel Sanat Dergisi, Alanya'da Aslan Bayır yönetiminde (Eylül -Ekim-2012) 20. sayısını yayınladı.



Alanya'nın Yeni Kaymakamı Erhan Özdemir

Kaymakamlar kararnamesi 7 Ağustos 2012 tarihli Resmi Gazetede yayımlandı. 2006 yılından beri Alanya Kaymakamı olarak görev yapan Hulusi Doğan Tekirdağ'ın Çorlu ilçesi Kaymakamlığına atandı. Kararname ile Alanya Kaymakamlığına Bursa Kestel Kaymakamı Erhan ÖZDEMİR atandığı açıklandı.

Özdemir 6 Eylül 2012 tarihinde Alanya'ya gelerek görevine başladı. Yeni görevinde başarılar dileriz.



Erhan Özdemir'in Özgeçmişi :

1963 yılında Çanakkale İli Yenice İlçesi Başkoz Köyü'nde doğdu. İlkokulu köyünde, Ortaokul ve Lise eğitimini Edremit Lisesi'nde tamamladı. 1981 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne başladı. 1986'da mezun olduktan sonra Trabzon Adliyesinde avukatlık stajı yaptı. 1987 yılında Tokat Kaymakam Adayı olarak Mülki İdare Amirliği mesleğine intisap etti. 1988'de stajının bir bölümü olarak İçişleri Bakanlığı tarafından, bilgi-görgü artırma ve ülkenin idare sistemi hakkında inceleme-araştırma yapmak üzere bir yıllığına İngiltere'ye gönderildi. Yurt dışı dönüşünde 19 Mayıs İlçesi Kaymakam Vekilliği'ne atandı. 1990 yılında Kaymakamlık Kursu'nu ba-

şarıyla tamamlayarak Felahiye İlçesi'ne Kaymakam olarak atandı. Daha sonra sırasıyla İyidere, Hilvan, Muradiye ve İnönü Kaymakamlıklarında bulundu. 1998 yılında Amasya İl Hukuk İşleri Müdürlüğü görevine getirildi. 1 yıl aşkın bir süre bu görevi ifa ettikten sonra Amasya Vali Yardımcılığı'na atandı. Bu görevi sırasında özgün bir bölgesel kalkınma modeli olan Yeşilirmak Havza Gelişim Projesi koordinatörlüğü ve genel sekreterliği görevlerini üstlendi. Devamında Marmara Ereğlisi ve Çorlu Kaymakamlığı görevlerini ifa etti. Özdemir, evli ve 4 çocuk babası olup iyi derecede İngilizce, orta derecede Fransızca ve Arapça bilmektedir.

ALANYA KALESİ TELEFERİK İHALESİ YAPILDI...



Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü'nün (UNESCO) Dünya Kültür Mirası Listesi'ne aday Alanya Kalesi'nin ulaşım ağının iyileştirilmesi için Alanya Belediyesi'nin hazırladığı 'Teleferik ve Yürüyen Bant Projesi'nin ihalesi gerçekleşti.

Alanya Belediye Encümeni'nde 27 Eylül 2012 tarihinde yapılan ihale ile Teleferik ve yürüyen bantın yapımı ve işletilmesi ihalesi gerçekleştirildi. İhaleye Leitner Ropeways Taşımacılık Mühendislik Ltd. Şti. katıldı. Alanya Kalesi'nin trafik ulaşım ağının iyi-

leştirilmesi için Alanya Belediyesi tarafından Damlatış Sosyal Tesisi, Alanya Kalesi ve Ehmedek Kapısı arasında yapılması plânlanan teleferiğin işletmesini Alanya Belediyesi 2032 yılında devralacak. Alanya Belediye Başkanı Hasan Sipahioğlu, firmanın yıllık 60 bin TL + %2,75 kira bedeli teklif ederek 20 yıl işlettikten sonra Alanya Belediyesi'ne devredeceğini söyledi.

ALANYA'YA ARTI DEĞER KATACAK

Yapılması planlanan teleferiğinde özellikle kale-nin tanıtımı açısından büyük bir etken olacağını ifade eden Sipahioğlu, "Olaya daha bütün bakmamız lazım. Belki teleferik Alanya kültürünün daha fazla insanla buluşmasını sağlayacak ." dedi.

Teleferik projesinin Alanya'nın pazarlama gücünü daha da yükselterek, şehirdeki yaşayan ve konaklayanlar için de kaleye böyle bir teknoloji harikası ile dolaşabilmenin imkânlarını sunacağını vurgulayan Sipahioğlu, projenin şehrin sosyal hayatına, kültürel kimliğine artı değerler getireceğini dile getirdi.

AK DAĞ KAYAK MERKEZİ İÇİN UMUT BELİRDİ



ALTSO tarafından izlenen Alanya Akdağ Turizm Kayak Merkezi için yeniden umut yeşerdi. Edinilen bilgilere göre; Bundan 18 yıl önce Turizm Bölge-

si ilân edilen 311 dönümlük yer, ALTSO 'nun ısrarlı çalışmaları sonucu yeniden Alanya'nın kış turizminin umudu oldu. Bu yer içinde bulunan 80 dönümlük Yaban Hayatı Koruma Sahasının Rekreasyon sahası olarak tahsisi edilmesiyle turizm alanı sorunu tamamlanmıştır.

Yol konusuna gelince, 4 Km.'lik bölümünün Orman Genel Müdürlüğüne yapılacağı, alt yapısının da Alanya Belediyesince tamamlanacağı öğrenilmiştir. Çok geç de olsa bu gelişmeler, turizmciler tarafından sevinçle karşılanmıştır. Yıllarca özlemini çektiğimiz Akdağ kayak merkezinin bir an önce tamamlanarak Alanya turizminin hizmetine sunulmasını diliyoruz.

ALANYA ÇATALCA ŞEHİTLERİNE SAHİP ÇIKTI.

Balkan Savaşına katılan Alâiye Redif Taburunun 17 Kasım 1912 gecesindeki çarpışmalarda ÇATALCA' da toprağa düşen "Alanya Şehitleri"ne sahip çıktı. ALSAV tarafından her yıl mevlit okutularak anılan Alâiye Şehitleri, 100. yıl münasebeti ile bu sene, Alanya Kent Konseyi öncülüğünde daha görkemli bir şekilde anılmasına karar verildi.

100. YIL ANMA PROGRAMI, Alanya Kaymakamı Erhan ÖZDEMİR başkanlığında yapılan bir toplantıda kararlaştırıldı:

1.Balkan Savaşı ve Çatalca Şehitleri ile ilgili olarak 14 Kasım 2012 günü ALTSO odasında bir panel düzenlenmesi,

2.15 Kasım Perşembe akşamı mevlit okutulması

ve Cuma hutbesinde duyurulması,

3.Çatalca Belediyesi ile iş birliği yapılması ve oradaki anma toplantısının programlanması için önceden Çatalca'ya bir heyet gönderilmesi,

4.Alanya'da kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları ile birlikte önemine yaraşır bir anıt yapılması,

5.17 Kasım 2012 günü Çatalca'da yapılacak 100. YIL anmalarına katılmak için gezi düzenlenmesi,

6.Çatalca'nın Alanya ile kardeş şehir olması için belediyeye teklif götürülmesi karar altına alındı.

Şehitlerimizin ruhları şad olsun!...



ALANYA KANAL-A da "EĞİTİM DURAĞI" adlı bir program yayına başladı.

15 günde bir yayınlanacak olan "EĞİTİM DURAĞI", öğrenci- okul-öğretmen-aile ilişkilerini işleyen bir EĞİTİM PROGRAMIDIR.

Programın yapımcılığını Gaye COŞKUN, Eğitimciler Haşim YETKİN ve Ahmet OLGUN üstlenmiştir.

Programın amacı, genç nesillerin eğitimine yardımcı olmak, ana babaların bu yönde katkı sağlamaktadır. Bu programın bazı konuları:

- 1.Yeni Eğitim Sistemi (4+4+4)
2. Beslenme Eğitimi

3.Okul Öncesi Eğitim

4.Kreşlerde Eğitim

5.Öğrencinin Sınavlara Hazırlanması

6.Çocuğun Başarısında Ana-Babaların Rolü.

7.Zararlı Alışkanlıklar.

8.Özel Eğitim

9.Trafik Eğitimi.

*İyi seyirler.

Alanya Kültür Sanat ve Turizm Vakfı (ALSAV), birçok sanatçının yarışmaya sunduğu eserlerden Azeri Heykeltıraş Dr. Elnur Kerimov tarafından yapılan bu maketi beğenmiş ve seçmiştir.

Vakfımız Balkan Harbi Çatalca süngü savaşını ve Alanyalı şehitlerimizi görsel olarak en iyi anlatan bu anıtı, Alanya içinde bir parkta halkımıza hediye etmek için uzun zamandan beri çalışmaktadır.

100. yılında , Alanyalılar bu anıtı sahip çıkararak şehitlerimizi gelecek kuşakların gönlüne emanet edecektir.

ALÂİYE DERGİSİ



ÇATALCA ŞEHİTLERİ 100. YIL ANMA PROGRAMI

BALKAN SAVAŞI- ALAİYE REDİF TABURUNDA 17 KASIM 1912 TARİHİNDE ÇATALCA'DA ŞEHİT DÜŞEN ALANYALI ŞEHİTLERİ 100. YILINDA ANMA PROGRAMI ALANYA BELEDİYESİ KENT KONSEYİ TARAFINDAN DÜZENLENMİŞTİR.

A-PANEL

1-14 Kasım 2012 Çarşamba, Saat 20:30 Alanya Ticaret Odası Konferans Salonu.

2-KONU:

*Çatalca ilgili sine vizyon gösterisi

*Balkan savaşının sebepleri,

*Çatalca savaşının anlatımı,

* 157 Alanya Şehidi ile ilgili hatırat ve anekdotlar,

* Balkan Savaşının sonuçları,

* Çatalca Şehitleri Anıtı yapılması konusunda açıklamalar.

3- PANELİSTLER:

** Haşim YETKİN

** Faruk Nafiz KOÇAK

** İsmail YILDIZ

** Ahmet OLGUN

** Fahri YİĞİT

** Oğuz KORUM

Panel ATV Televizyon Kanalında canlı olarak yayınlanacaktır.

ÇATALCA ŞEHİTLERİ ANMA GEZİSİ PROGRAMI

*Alanya'dan Balkan Savaşlarında Alâiye Taburu Çatalca şehitleriz anıtına bir gezi düzenlenmiştir. Gezi Programı Aşağıdadır.

1- 15/11/12 Perşembe Saat 19:00 Alanya Belediye arkasından hareket

2-16/11/12 Cuma sabah Çanakkale'ye varış ve Şehitlik Ziyaretleri,

3-16/11/12 Cuma akşam İstanbul B.Çekmece MSRA Otel'e giriş

4-17/11/12 Cumartesi Sabah Çatalca 100. Yıl Şehitleri Anma Töreni ve Panel'e katılım,

5- 17/11/12 Cumartesi Çatalca Tören sonrası Edirne'ye hareket, Sultan Otele giriş ve Selimiye Camii Ziyareti ,

6- 18/11/12 Pazar Şükrü Paşa Anıtı, Balkan Şehitliği, Kırkpınar ve Beyazıt Külliyesi Gezisi, Meriç Nehri kıyısında Öğle yemek ve Alanya'ya dönüş.

Müjde

ALANYA SÖZLÜĞÜ

Alanya Ağzından Esintiler

kitabı çıktı...



ALSAV'dan temin edebilirsiniz...